

Postbus 93166
2509 AD Den Haag

Louis Couperusplein 2
2514 HP Den Haag

070 363 59 36

info@fondsslachtofferhulp.nl
www.fondsslachtofferhulp.nl

NL38 ABNA 0240 5559 96
KvK 41155922

*Opdrachtgever en financier van de
Prof. mr. Pieter van Vollenhoven*

Hague Institute for Innovation of Law (HiIL)
t.a.v. de heer M. Barendrecht
Muzenstraat 10
2511 WB Den Haag

Den Haag, 3 maart 2023

Betreft: aanvraag Versterkt Conflictoplossend Vermogen

Geachte heer Barendrecht,

Fonds Slachtofferhulp onderschrijft het belang en de noodzaak om het conflictoplossend vermogen in Nederland te versterken. Het Fonds steunt het op people-centred justice en evidence based conflictoplossing gebaseerde voorstel "Versterkt Conflictoplossend Vermogen", dat onder aanvoering van HiIL wordt ingediend bij het Nationaal Groeifonds.

De huidige juridische systemen van het strafrecht en aansprakelijkheidsrecht komen onvoldoende tegemoet aan wat mensen nodig hebben die het slachtoffer worden van een geweldsmisdrijf, ernstige bedreiging of (cyber)oplichting, of die vanwege een verkeersongeval of medisch incident ingrijpende letselschade oplopen. De impact van vastgelopen en niet-effectieve conflictoplossing is enorm, zowel op individueel als op maatschappelijk niveau. Minstens zo groot is de positieve impact van het wel kunnen voorkomen en oplossen van conflicten.

Fonds Slachtofferhulp investeert in verbetering van de toegang tot en kwaliteit van het recht voor slachtoffers. De voorgestelde aanpak met vijf programmalijnen en ontwikkelcentra die elkaar versterken, maakt echter doorbraken mogelijk die qua schaal en snelheid niet haalbaar zouden zijn met versnipperde initiatieven in verschillende maatschappelijke sectoren. Nederland zou zeer gebaat zijn bij een investering vanuit het Nationaal Groeifonds in de innovatieve kracht van dit initiatief.

Wij hopen dan ook van harte dat het Groeifonds dit initiatief zal omarmen.

Met vriendelijke groet,
Fonds Slachtofferhulp

Ab van der Touw
Voorzitter raad van toezicht

Aan: De Stafdirectie van het Nationaal Groeifonds

Den Haag, 31 januari 2023

Geachte adviescommissie Nationaal Groeifonds,

Met deze steunbrief geven wij als Stichting The Hague Humanity Hub aan wat onze motivatie is om deel te nemen aan de aanvraag van The Hague Institute for Innovation of Law (HiIL) ten aanzien van 'Toegang tot recht' & 'Versterking conflict oplossend vermogen' en beschrijven wij onze kennisbasis en gerelateerde investeringen bij dit project.

The Hague Humanity Hub is een stichting zonder winstoogmerk, die het professionele ecosysteem voor een vreedzamere en rechtvaardigere wereld ondersteunt en versterkt. Wij faciliteren verbindingen en innovatie door de noodzakelijke ingrediënten te bieden voor toevallige ontmoetingen, nieuwe allianties, inspirerende samenwerkingen en de uitwisseling van kennis. Dit doen we door een combinatie van cross sectoral community building, programmering en het beheren van een campus voor ontmoetingen, werken en vergaderen.

The Hague Humanity Hub neemt graag deel aan de aanvraag van HiIL omdat wij een bijdrage kunnen leveren aan programmaliijn 5 vanuit onze rol als verbidingsplatform voor vrede en recht. De geplande activiteiten bouwen op ons fundament van bestaande relaties in de internationale gemeenschap voor vrede en recht in den Haag, en op onze expertise en ervaring op het gebied van het organiseren van interactieve bijeenkomsten voor professionals.

De bijdrage vanuit het Nationaal Groeifonds wordt gericht ingezet op de doelen die in de aanvraag staan beschreven. Deze activiteiten passen goed bij de overige activiteiten van The Hague Humanity Hub. De overige activiteiten van The Hague Humanity Hub worden gefinancierd door betalende leden of andere programma partners zoals de gemeente Den Haag.

In nauwe samenwerking met het programma management, zet The Hague Humanity Hub haar kennis en kunde in als strategische communicatiepartner om 3 specifieke doelgroepen te betrekken bij het programma, te weten top 100 stakeholders, conflictoplossing professionals in Nederland, en de Haagse (internationale) community. De geplande activiteiten zijn:

- Stakeholdermanagement met ca. 100 topbestuurders, politici en journalisten door middel van nieuwsbrieven en periodieke bijeenkomsten

- Community building en communicatie met professionals (justice workers) in het land door het engageren van regionale ambassadeurs, het opzetten van regionale communities en het organiseren van landelijke livestream seminars voor professionals
- Opzetten en beheren van een (diverse) Hague community voor "Better Conflict Resolution" door middel van het organiseren van bijeenkomsten en workshops, het positioneren van het thema en voedingen in het programma op de Haagse agenda

We hopen dat we met deze steunbrief eraan bijdragen dat u als adviescommissie positief beschikt op de aanvraag van Hiil. Naar onze overtuiging biedt dit programma perspectief op het verhogen van de kwaliteit van het leven en hierdoor het (economische) groeivermogen in Nederland. Verder ontstaan er met dit programma vele kansen voor internationale vooruitgang vanuit Den Haag als internationale stad van vrede en recht.

Met hartelijke groeten,

Jill Wilkinson
Managing Director

11 January 2023

The Hague Institute for Innovation of Law (Hiil)
Muzenstraat 120, 2511 WB
The Hague, The Netherlands

Subject: International Development Research Centre (IDRC) support for Hiil's proposal to the Dutch Growth Fund

Dear Sam and Maurits,

With this letter, the International Development Research Centre (IDRC) would like to voice our support for the proposal Hiil and its partners will submit to the Dutch Growth Fund on data, standardisation, classification of legal problems and outcomes. We confirm our intention to be a partner in the efforts that are proposed to be funded to support R&D and innovation in people-centred justice in the Netherlands, specifically through IDRC's financial support to the American Bar Foundation and their Justice Data Observatory project.

As part of Canada's foreign affairs and development efforts, IDRC champions and funds research and innovation within and alongside developing regions to drive global change. We invest in high quality research in developing countries, share knowledge with researchers and policymakers for greater uptake and use, and mobilise our global alliances to build a more sustainable and inclusive world. Access to justice and human rights is at the core of our programming on Democratic and Inclusive Governance. Our priority is to support research that enables community justice organizations to deliver innovative or scaled solutions to help women and vulnerable groups to understand and claim their rights.

In that light, IDRC shares with Hiil the view that people-centre justice programming, research and collaboration is critical. People-centred justice is starting to be embraced as the most promising way forward to realise Sustainable Development Goal 16, equal access to justice for all. Yet more needs to be done to support a large-scale shift to people-centred justice approaches, notably, through improved testing, monitoring and evaluation of interventions, and generation of better data on justice needs, the conditions for scaling access, and to feed innovation and evidence-based policies. Those efforts further require the support of a sustained research agenda.

In recent years, a clear need for a research coalition on people-centre justice has also emerged. The Justice Action Coalition – which both IDRC and Hiil are part of – has already started some of the work and together we have achieved results and made progress that benefit the justice sector.

OTTAWA ○ AMMAN ○ DAKAR • MONTEVIDEO ○ NAIROBI ○ NEW DELHI

In an effort to build on those collective efforts to date, IDRC is collaborating with the World Bank and the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) to support development of a global research agenda, through the American Bar Foundation's Justice Data Observatory (JDO) project. The objective of the JDO is to build, understand, and shape global evidence that informs how people-centered access to justice can combat poverty and inequality, promote inclusive development and growth, and empower democratic participation and governance through sustained research that supports evidence-based policy and practice.

IDRC thus wholly supports Hiil's proposal to collaborate with the American Bar Foundation to expand the financial and programmatic support to the Justice Data Observatory, as part of the pathways for international research collaboration under the proposed Justice Sector Regulation Centre. Those plans are very much in the spirit of collaboration that is critical to advancing a global justice research and data agenda and will help greatly to achieve a larger set of global priorities on people-centred justice than we are able to support at this time.

IDRC commits to continuing our efforts to collaborate when the funding is approved.

Sincerely,

Caroline Ford

Caroline Ford

Director, Democratic and Inclusive Governance Division
International Development Research Centre

Ons kenmerk

OO&S/FD-TR/2023-1561

Onderwerp

LETTER OF COMMITMENT - Versterkt Conflictoplossend Vermogen

Datum

19 januari 2023

Bijlage

-

The Hague Institute for Innovation of Law (HiIL)
Ter attentie van: Prof.mr. Maurits Barendrecht, Research Director
Professor Innovation of Justice Systems, Tilburg University
Adres: Muzenstraat 120, 2511 WB, Den Haag
Email: maurits.barendrecht@hiil.org

**HOGESCHOOL
UTRECHT**

Postbus 573
3500 AN
Utrecht

Tel 088 481 88 98
www.hu.nl

Geachte Prof. mr. Maurits Barendrecht,

Hierbij bevestig ik, Wilma Scholte op Reimer, in mijn hoedanigheid van Collegelid van Hogeschool Utrecht (hierna HU), dat de HU en in het bijzonder het Kenniscentrum Sociale Innovatie (KSI) zich jegens Stichting The Hague Institute for Innovation of Law (HiIL, Stichting) verbindt tot de onderstaande bijdrage aan de derde ronde van het Nationaal Groeifonds (hierna: NGF) (subsidieronde indiening bij RVO, sluitingsdatum 3 februari 2023) als samenwerkende partij.

Bij toekenning van de aanvraag zal de HU ten behoeve van het project de in het projectplan toegewezen taken uitvoeren in overeenstemming met het in het projectplan bepaalde, in overeenstemming met de vereisten van toepassing op de NGF-subsidie, en in overeenstemming met de wederzijds overeen te komen samenwerkingsovereenkomst. In overeenstemming met het budget zoals opgenomen in het projectplan van de Groeifondsaanvraag 'Versterkt Conflictoplossend Vermogen' doet de HU geen in-kind of in-cash bijdrage aan het project.

De werkpakketten hebben een gezamenlijke waarde van circa €10.000.000,-.

Ter illustratie, het in te richten *Ontwikkelcentrum voor Schulden* heeft ten tijde van ondertekening een geraamde waarde van €5.227.200,- en beoogt reeds de volgende resultaten op te leveren:

- Verdiepende onderzoeken om de huidige knelpunten in beeld en onderbouwd te krijgen
- Een coalitie inrichten bestaand uit betrokken stakeholdergroepen
- Een *evidence-based* behandelrichtlijn die wordt gedragen door de coalitie
- Een gevalideerde meetmethodiek
- Effectieve oplossing voor onzekerheden in een effectieve behandelroute
- Implementatieplannen bij een aantal coalitiepartners
- Rapport over barrières ten behoeve van regulering

Ter illustratie, het in te richten *Ontwikkelcentrum voor Overlegrecht* heeft ten tijde van ondertekening een geraamde waarde van €4.999.310,- en beoogt reeds de volgende resultaten op te leveren:

- Stakeholderscoalitie
- Stakeholdersanalyse

Datum

19 januari 2023

- Ontwerp *evidence based* oplossingsrichtingen o.a. online ondersteunde geschiloplossing
- Ontwerp *evidence based* routes
- Ontwikkeling en toetsing modellen voor de voorfase van overlegrechtspraak bij drie tot zeven conflictgebieden
- Toetsing oplossingsrichtingen in de voorfase van overlegrechtspraak bij de drie tot zeven conflictgebieden (focus op effect voor de burger, schaalbaarheid, draagvlak bij instituties)

De samenwerkingsovereenkomst tussen HU, Stichting, en Hiil, Stichting, zal het volgende in acht nemen:

- De toepasselijke nationale en supranationale rechtsregels, inclusief (maar niet beperkt tot) staatssteun- en privacywetgeving;
- De afspraken als opgenomen in bijlage 1;
- Het projectplan zoals uitgewerkt in de Groeifondsaanvraag 'Versterkt Conflictoplossend Vermogen'.

Hoogachtend,

Prof.dr. Wilma Scholte op Reimer
lid College van Bestuur – Hogeschool Utrecht

Datum

19 januari 2023

Bijlage 1 aan de Letter of Commitment van de Hogeschool Utrecht voor de groeifondsaanvraag 'Versterkt Conflictoplossend vermogen':

Deelnemer spreekt de intentie uit om zich jegens Penvoerder en de andere deelnemers aan de nog op te stellen Samenwerkingsovereenkomst tussen de HU en HiIL te binden en in het kader daarvan gelden voor deze deelnemer de navolgende specifieke afspraken.

Naam deelnemer:

Hogeschool Utrecht

Deelnemer, de stichting Hogeschool Utrecht (hierna HU), gevestigd aan de Padualaan 99 te Utrecht, in deze vertegenwoordigd door mevrouw prof.dr. W. Scholte op Reimer, lid College van Bestuur.

Rol deelnemer:

- I) Trekker Ontwikkelcentrum voor Schulden
- II) Coördinator Ontwikkelcentrum voor Overlegrecht

Aanduiding programmalijn of ontwikkelcentrum:

- I) Effectieve procedures voor conflictgebieden (programmalijn 1), Ontwikkelcentrum voor Schulden
- II) Schaalbare organisaties en financiële modellen (programmalijn 2), Ontwikkelcentrum voor Overlegrecht

Leidinggevende:

- I) Prof.dr. Nadja Jungmann, lector & Dr. Nico de Vos, directeur KSI
- II) Mr.dr. Quirine Eijkman, lector & Dr. Nico de Vos, directeur KSI

Andere sleutelpersonen:

- I) Anne-Ruth van Leeuwen Msc, Drs. Carolien Gelauff-Hanzon
- II) Dr. Majda Lamkaddem, Annemarie van de Weert

Datum

19 januari 2023

Omschrijving belangrijkste knelpunten voor het conflictoplossend vermogen op het toegewezen terrein:

- I) In Nederland worstelen ruim 600.000 huishoudens met problematische schulden. Bij problematische schuldsituaties duurt het vaak jaren voordat er een oplossing is. De belangrijkste knelpunten die de lange duur veroorzaken zijn: 1) een hoog niet-gebruik van schuldhulp door natuurlijke personen, 2) bestaande belangen van schuldeisers om niet tot een oplossing te komen (want langere duur is ophogen vordering), 3) het ontbreken van een landelijke registratie van schulden waardoor vaak het overzicht op de totale schuldsituatie ontbreekt en niet inzichtelijk is welke huishoudens in problemen zitten 4) bureaucratische belemmeringen om schuldregelingen te treffen die uitval in de hand werken.
- II) De klantreis van een rechtzoekende met een conflict is in Nederland in beeld maar om het conflict oplossend vermogen van de samenleving te vergroten moet wat de rechtzoekende wil overeenkomen met wat er wordt geboden. Bij veel voorkomende conflictgebieden zoals schulden of burenruzies moet de toegankelijkheid van de nulde- en eerstelijns (rechts)hulp verbeteren. Naast de duur, de kosten en de effectiviteit van de juridische en sociale dienstverlening moeten de stelsels beter op elkaar gaan aansluiten. Dit zodat in plaats van de - verplichte - geschilbeslechting - vrijwillige - conflictoplossing bij de meest urgente conflicten de norm wordt.

Omschrijving belangrijkste ontwikkelrichtingen om tot 80% rechtvaardig opgelost via overeenstemming of beslissing te komen:

- I) Het ontwikkelcentrum Schulden richt zich op interventies en aanpakken die overeenstemming bevorderen tussen schuldenaren, schuldeisers en eventuele intermediaire partijen zoals incassobureaus, gerechtsdeurwaarders en schuldhulpverlenende organisaties. In termen van ontwikkelrichtingen richt het centrum zich specifiek op: Voorkomen dat natuurlijke personen in achterstand raken, zorgen dat achterstanden van een beperkte omvang klein blijven en niet (te) snel escaleren tot hoge en niet meer op te lossen schuldbedragen, zorgen dat als er een problematische schuldsituatie ontstaat de natuurlijke persoon vrijwel direct in beeld komt bij hulpverlenende organisaties en de hulp bij schulden zo inrichten dat als natuurlijke personen zich meldt er ook op korte termijn stabilisatie en een oplossing worden geboden.
- II) Het ontwikkelcentrum Ontwikkelrecht richt zich op de ontwikkeling van modellen voor overlegrechtspraak. De HU richt zich in het bijzonder op de nulde- en eerstelijns probleemoplossende hulp en online ondersteunende geschilbeslechting. Dit gebeurt op basis van design thinking. Er wordt getoetst op oplossingsrichtingen met focus op effectiviteit voor de burger, schaalbaarheid (financieel en organisationeel) en draagvlak (maatschappelijk en beleidsmatig). De uitkomst levert een significante bijdrage aan het schaalbaar maken en financieel bestendig maken van modellen voor de oplossing van 80% van de onderzochte problemen binnen één jaar. Specifiek gaat het om conflictgebieden zoals MKB-geschillen, ruimtelijke orde problemen of scheiding en jeugd.

Datum

19 januari 2023

Omschrijving activiteiten die al worden verricht uit eigen middelen om het conflictoplossend vermogen duurzaam te vergroten:

- I) Het lectoraat Schulden en Incasso voerde in de afgelopen jaren diverse projecten uit die bouwstenen vormen voor het ontwikkelcentrum Schulden. De projecten hadden onder meer betrekking op het grote niet-gebruik in de schuldhulpverlening, de snelheid waarmee schuldeisers vorderingen ophogen en hun bereidheid om betalingsregelingen aan te bieden en meer in algemene zin knelpunten in de uitvoering van wetgeving gericht op de afdoening van schuldenproblematiek. Opdrachtgevers van deze onderzoeken waren onder meer de Ministeries van Justitie en Veiligheid en Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Tweede Kamer en de brancheverenigingen voor de schuldhulpverlening en gerechtsdeurwaarders. Het lectoraat gaat in de periode 2023 tot en met 2027 meer onderzoek doen naar het functioneren van het stelsel van schuldenproblematiek.

Uitgevoerde projecten

- Waveren, van, B., Jungmann, N. & Noordam, A. (2022) Verkenning stelsel schuldhulpverlening. Vier verbetermaatregelen beoordeeld. Amsterdam: Regioplan.
 - Jungmann, N., Oomkens, R., Madern, T. & Bartsch, M. (2021). Ophogingen. Eindrapport. Utrecht: Hogeschool Utrecht.
 - Jungmann, N., Linssen, M., Moerman, A., Muiswinkel, S. & Oomkens, R. (2020). Betalingsregelingen. Bevorderen van haalbare betalingsregelingen bij private schuldeisers. Utrecht/Zoetermeer: Hogeschool Utrecht, Losr, Panteia.
 - Berkhout, B. Baan, A., Broeks, L., Jungmann, N., & Wierenga, W. (2019). Aansluiting gezocht! Verkenning aansluiting minnelijke schuldhulpverlening en wettelijke schuldsanering. Utrecht: Berenschot.
 - Jungmann, N., Madern, T., Geuns, R. van & Moerman, A. (2018). Knellende schuldenwetgeving. Utrecht/Amsterdam: Hogeschool Utrecht/Hogeschool van Amsterdam.
 - Jungmann, N., & Madern, T. (2016). Duurzame verbetering van gezond financieel gedrag. Droom of werkelijkheid? Den Haag: Wetenschappelijk Raad voor het Regeringsbeleid.
- II) Het bevorderen van verandervermogen bij (rechts)hulp is de focus van het lectoraat Toegang tot het Recht. De afgelopen jaren heeft het onderzoek gedaan in opdracht van en/of in samenwerking met SIA RAAK Publiek, de Raad voor de Rechtsbijstand, het Juridisch Loket, de Mediatorsfederatie Nederland (MfN), de Vereniging Mediators in Strafzaken (VMSZ), Vivenz Maatschappelijke Dienstverlening, de Vrij Universiteit Amsterdam, de Universiteit Utrecht, de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). Bij deze projecten lag de focus op dienstverlening aan cliënten met multiproblematiek, de innovatie van strafrecht- en arbeidsmediation, de – digitale - toegankelijkheid van online rechtshulp,

Uitgevoerde projecten

- Beijnon, B. & Lamkaddem, M. (2022), Digitaal Toegang tot het Recht? Een onderzoek naar digitale juridische dienstverlening in de nuldelijn in relatie tot de internetvaardigheden van rechtzoekenden, Kenniscentrum Sociale Innovatie (KSI) Hogeschool Utrecht: Utrecht.
- Gademan, M., Keesen, M., Lamkaddem, M., Tonnon, S., Verboon, E. van de Weert, A. (2019-2021), Eerstelijns (Rechts)hulp aan Cliënten met multiproblematiek: Een Wereld te Winnen, KSI Hogeschool

Datum

19 januari 2023

Utrecht: Utrecht.

- Does de Willebois, van der, I. & Eijkman, Q. (2020-2021), Poortwachters & Je Recht, visueel mediaonderzoek bestaat uit twaalf interviews met lokale professionals. Ze praten over hun rol als 'poortwachter' van het recht. <https://www.hu.nl/onderzoek/projecten/poortwachters-en-het-recht>
- Dibbets, A., Eijkman, Q., Claessen, D. & Lamkaddem, M. (2021), 'Social Workers as Local Human Rights Actors? Their Response to Barriers in Access to Care and Support in the Netherlands', *Journal of Human Rights Practice*, Vol. 13, nr.1 feb, p. 105-123, <https://doi.org/10.1093/jhuman/huab013>
- Mazijk, T. van, Uitslag, M., Claessen, J., Wijngaards, D., Wisseborn, E. & Dierx, J. (2019), Handboek Mediation in Strafzaken: Handleiding voor de Strafmediationpraktijk, Utrecht: Hogeschool Utrecht KSI.
- Dibbets, A. & Eijkman, Q. (2019), Tussen Burgers en Recht Lokaal?: Sociaal Raadslieden over Toegang tot Zorg en Ondersteuning, Utrecht: Hogeschool Utrecht KSI.

Budget dat hiermee is gemoeid:

- I) € 100.000 per jaar (peiljaar 2021)
- II) €125.000 per jaar (peiljaar 2021)

The Hague Institute for Innovation of Law (HiiL)
T.a.v. Sam Muller, CEO en / of Maurits Barendrecht, Programmadirecteur Nederland
Muzenstraat 120
2511 WB Den Haag

Geachte Adviescommissie Nationaal Groeifonds,

Wij begrijpen dat The Hague Institute for Innovation of Law (HiiL) samen met een brede coalitie van organisaties een voorstel zal indienen voor ronde 3 bij het Nationaal Groeifonds. Dienaangaande deel ik graag onze ervaring met HiiL.

Sinds een kleine 10 jaar is HiiL een partner voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken in ons werk op het verbeteren van toegang tot recht. Naast programmering op dataverzameling en het stimuleren van innovatie en oplossingen voor verbeterd toegang tot recht is HiiL een belangrijke partner binnen de Justice Action Coalition. Dit is een ambitieuze coalitie van landen en organisaties, die onder Nederlands leiderschap pleit voor gelijke toegang tot recht voor iedereen, om de wereldwijde *justice gap* te dichten; met als doel om in 2023, bij de tweede top van de Verenigde Naties over de Duurzame Ontwikkelingsdoelen, meetbare vooruitgang te boeken op het gebied van rechtsresultaten voor mensen en gemeenschappen.

HiiL heeft samen met andere partners gewerkt aan het verzamelen van beschikbare enquêtes, data van nationale bureaus voor de statistiek en andere soorten gegevens om licht te werpen op de omvang van het wereldwijde falen in het verschaffen van toegang tot recht, de zgn *justice gap*. In de laatste jaren heeft HiiL zich daarnaast gericht op het ontwikkelen van oplossingen hiervoor, in de vorm van *gamechanging justice services*.

Het voorstel bouwt hier op voort middels het plan om een expertisecentrum op te richten, samen met een internationale coalitie van actoren uit de praktijk en van onderzoekscentra.

Hopende hiermee bijgedragen te hebben aan het creëren van een beter beeld over HiiL, wens ik u succes met de ongetwijfeld moeilijke afweging in de selectie van voorstellen.

Met vriendelijke groet,

Birgitta Tazelaar
Plv-DG Internationale Samenwerking

Head of Division

Division for Policy Coherence for Sustainable Development Goals
Public Governance Directorate

2 February 2023

Dear Sam,

With this letter we would like to express our support for the timely proposal HiiL and a wider coalition of organisations are proposing to submit to the Dutch Growth Fund.

People-centred justice programming is starting to be embraced as the most promising way to realise Sustainable Development Goal 16, equal access to justice for all. This approach requires the support of a solid research agenda. People-centred justice programming would significantly improve with the availability of measuring, evaluation, and learning mechanisms that are built around outcomes. Models for measuring the effect of higher prevention and resolution rates on GDP and social cohesion would benefit many policymakers. In short, policy innovation needs to go hand in hand with research.

In the past two years, a clear need for a research coalition has emerged. The OECD and its partners of the Justice Action Coalition have already started some of the work, and together, we have achieved results and made progress that benefit the justice sector as a whole.

We strongly support the initiative to bring together, as part of the proposal to the Dutch Growth Fund, a coalition of actors from practice and from research to set up a centre of expertise that works on developing (i) designs for regulatory frameworks, procurement and government budgeting that enable people centred justice solutions at scale and continuous innovation of procedures, (ii) standards that enable international cooperation and exchange of data regarding needs and effects on people, businesses and communities and (iii) that organises dialogue on the why, what and how of effective governance for justice services.

Together with governments, policy makers and citizens, the OECD works on establishing evidence-based international standards and finding solutions to a range of social, economic and environmental challenges. We provide a unique forum and knowledge hub for data and analysis, exchange of experiences, best-practice sharing, and advice on public policies and international standard-setting.

We stand ready to support the work and collaboration with the HiiL, including through the exchanges of expertise, networks and dissemination of materials. We will do so within the limits of the means and priorities of the OECD.

We thank HiiL and its partners for the initiative that is being taken. The demand for fair solutions to justice problems is huge and growing. Citizens, SMEs and government agencies need effective, peaceful and people-centred outcomes for their conflicts. Delivering fair, effective agreements and neutral decisions at scale is a huge challenge for the justice sector. We believe that people-centred justice programming is the way forward.

We look forward to continuing our efforts.

With highest regards,

Yours sincerely,

Tatyana Teplova
Head of Division
Division for Policy Coherence for Sustainable Development Goals

January 26, 2023

The Hague Institute for Innovation of Law

Subject: Arizona State University Sponsored Project Proposal FP36643; Sandefur

With this letter of support, we state our motivation for participating in this project and describe our knowledge base and related investments in this project.

Arizona State University (ASU) is a national and world leader in innovation. Arizona State University (ASU) strives to develop an innovative model for research universities by committing itself to excellence, access, and impact. Ranked by U.S. News & World Report as #1 on its list of most innovative schools since 2016, ASU is committed to advancing excellence in higher education through innovative, transdisciplinary research, and academics.

The proposed project would be housed in the T. Denny Sanford School of Social and Family Dynamics' (SSFD's). SSFD's mission is to understand and improve the lives of children, youth, families, and their communities through high quality and accessible research, translation, and dissemination. Since its inception in 2006, SSFD has successfully managed public and private research grants (e.g., NIH, NSF, W. T. Grant Foundation) and currently supports more than 50 full-time faculty members, 400 graduate students and postdoctoral fellows, 2,000 undergraduate majors, and 20 staff. SSFD fosters interdisciplinary collaborations among faculty, postdocs, and student scholars while supporting their diverse research interests.

Aligned with this mission SSFD's Justice Futures group deploys original research, public engagement, conferences, and workshop to develop evidence-based solutions that empower people to use their own laws and realize more just and sustainable futures for themselves, their families, and their communities. In 2022, Justice Futures hosted a conference on access to justice and legal services regulatory reform. Research Director and Project Manager for the proposed project, Rebecca Sandefur and Matthew Burnett, speak and write extensively on this topic. Their ASU colleague James Teufel has been critical in the development of legal services regulatory sandboxes (evidence-based, experimental regulatory spaces) throughout North America.

The Justice Futures project is founded on the recognition that a diverse and global community of participants is critical to the generation of robust, widely applicable, actionable research. We are excited by the possibility of partnering with HiiL and the other participants in this proposal to advance the goal of developing people-centered regulatory innovations that enable just solutions for everyday legal problems that support human flourishing and economic growth.

Arizona State University's Justice Futures group are international leaders in research and action in legal services regulation and people-centered access to justice. Matthew Burnett, project manager and senior researcher for this proposed project, has worked extensively in legal empowerment, developing and promoting new means through which people can access justice and so further their economic participation and democratic engagement. Rebecca Sandefur, research director for the proposed project, has been deeply engaged in the empirical study of legal services regulation and people-centered justice outcomes for several years, publishing the results of her work in peer-reviewed science journals as well as law-focused venues. Her work has been funded by the United States' public National Science Foundation as well as a range of private foundations.

Professor Sandefur and Matthew Burnett are engaged in a range of other funded activities that offer powerful synergies with the proposed project. They lead the ABF/JPB Access to Justice Scholars program, hosted at the American Bar Foundation, which is a six-year (2019-2024), \$4 million project focused on expanding access to justice research capacity and the application of that research in the United States. The program identifies and supports early-career researchers to develop their research programs with the aim of creating new actionable knowledge and connecting that knowledge to people well-placed to act on its insights. Recently, they received \$250,000 from Canada's International Development Research Centre for a new global project on access to justice research: the Justice Data Observatory (JDO). The World Bank and the Organization for Economic Co-operation and Development (OECD), key partners in this work, will collaborate with the IDRC, Sandefur, and Burnett to develop globally shared research questions about access to justice, identifying sources of data and gaps in evidence, and mapping centers of research activity.

ASU has the financial and asset management systems required to administer awards such as the one described in this proposal. ASU delivers services to investigators and sponsors through a Distributed Services Model. Responsibility to provide service to investigators and sponsors is shared by a central unit and multiple decentralized academic, research, and administrative units. Since its inception in 2006, SSFD, which would host the project, has successfully managed public and private research grants (e.g., NIH, NSF, W. T. Grant Foundation) and currently supports more than 50 full-time faculty members, 400 graduate students and postdoctoral fellows, 2,000 undergraduate majors, and 20 staff. SSFD fosters interdisciplinary collaborations among faculty, postdocs, and student scholars while supporting their diverse research interests.

IT Support

SSFD is based at the Arizona State University (ASU) Tempe campus. Through ASU's computer services divisions, the PIs and their supporting personnel will have access to appropriate communications and technology support. ASU's IT services provide server space to researchers and their staff for storing, updating, and backing up data securely on- and off-campus. ASU's Data Handling Standards meet both FERPA and HIPPA guidelines. All members of the research team will have access to 24/7, on-call IT support, including purchasing, configuring hardware, troubleshooting, and accessing workgroup printing facilities. ASU does not charge faculty members for the use of university computer systems, and all academic servers use the Common Internet File System (CIFS) for easy file sharing. Faculty members have access to a Microsoft SharePoint server—a set of tools, services, and development environment for online productivity and collaboration—for web-based collaboration. Face-to-face telecommunications equipment also allows for easy off-site communications. The investigators have access to analytic software and back-up storage devices available to them through ASU for data management and analysis. Various telecommunication formats (e.g., video conferencing) will foster remote collaboration with project personnel and contributors on an as-needed basis.

Library Resources

ASU offers a wealth of library resources and databases in an array of print and media forms. The collective capacity of ASU Libraries enables its membership in the distinguished Association of Research Libraries, the Center for Research Libraries, and the Greater Western Library Alliance. Its collection contains more than 4.5 million volumes and a full array of digital resources. The libraries' online catalog, 325 research databases, 325,000 e-book titles, and 78,000 full-text electronic journals provide additional information for researchers. Through its interlibrary loan system, ASU provides investigators with expanded access to additional sources of information. ASU offers library services and resources free of charge to its faculty.

Administrative Support

SSFD provides administrative staff for clerical assistance, bookkeeping, grant administration, and other project-related support. In particular, staff provide PIs with sponsored account management that includes research-related human resources, purchasing, travel management and reimbursement, database management, accounting and budget forecasting, and automated participant payments.

As a major world research university, Arizona State University is committed to the wide dissemination of research products, both through peer-reviewed science journals and other scholarly venues and through other means such as media engagement, podcasts, and popular writing. SSFD, where the project would be housed, has dedicated communications staff who will work to amplify the knowledge, coordinating with external media.

The knowledge gained from this project can inform the development of continuing education curriculum for legal services regulators and legal services providers. Arizona State University's Learning Enterprise has well-developed infrastructure for developing and deploying modular on-line educational materials that are readily customizable to learner needs.

Sincerely,

Lindsey A. Forry
Grant & Contract Officer Senior

Stafdirectie Nationaal Groeifonds

Den Haag, 30 januari 2023

Geachte adviescommissie Nationaal Groeifonds,

Met deze steunbrief geven wij als Center for International Legal Cooperation (CILC) aan wat onze motivatie is om deel te nemen aan de aanvraag van The Hague Institute for Innovation of Law (HiIL) ten aanzien van 'Toegang tot recht' & 'Versterking conflict oplossend vermogen' en beschrijven wij onze kennisbasis en gerelateerde investeringen bij dit project.

CILC is een toonaangevende Nederlandse internationale projecten- en juridische samenwerkingsorganisatie die management en inhoudelijke expertise levert aan institutionele partners in EU lidstaten maar ook in ontwikkelings- en transitielanden bij projecten die de rechtsstaat bevorderen en bijdragen aan veiligere, duurzamere en rechtvaardigere samenlevingen. CILC heeft een kantoor in Den Haag met een enthousiast en missie gedreven team van professionals en daarnaast zijn meerdere lokale projectteams actief in haar aandachtsgebieden. Het huidige werk van CILC omvat tientallen landen, van EU lidstaten Griekenland, Oostenrijk en Slovenië tot transitielanden in de Westelijke Balkan, Oost-Europa, het Midden-Oosten, Afrika, Zuid-Amerika en Azië. Hierdoor heeft CILC toegang tot donoren, ambassades en nationale instanties, organisaties en legal start-ups die actief zijn op het gebied van conflictbehandeling en in de bredere juridische sector. Verder heeft zij toegang tot netwerken van landen, projectorganisaties en andere doelgroepen die geïnteresseerd kunnen zijn in de diensten en producten die voortvloeien uit de innovaties van het groeifonds.

Vanuit deze positie neemt CILC graag deel aan de aanvraag van Hill, omdat wij een bijdrage kunnen leveren aan programmalijn 5. Het sluit perfect aan op onze huidige activiteiten. Binnen deze programmalijn ontwikkelt CILC in samenwerking met experts op basis van de innovaties, producten en diensten die in de kenniscentra worden gecreëerd trainings- en promotieprogramma's die inspelen op de groeiende behoefte aan people-centred justice. Via haar netwerken binnen verschillende projecten van Buitenlandse Zaken, RVO, de EU en andere organisaties, brengt CILC de ontwikkelcentra samen met internationale partners voor uitwisseling van kennis en innovaties. CILC zorgt ervoor dat er een verzamelplek ontstaat waar promotie- en trainingsprogramma's worden ontwikkeld en aangeboden, als wel het bevorderen en ondersteunen van focus- en werkgroepen m.b.t. conflictbehandeling. CILC ontwikkelt, test en draait pilots van een promotieprogramma waarin de verschillende ontwikkelcentra worden belicht en specifieke verdiepingsprogramma's. Hier wordt ook een interactieve webtool ontwikkeld waar kennis, producten en diensten op het gebied van conflictbehandeling kunnen worden geraadpleegd. CILC brengt de promotie- en trainingsprogramma's en ook de focus- en werkgroepen onder de aandacht bij verschillende doelgroepen via een jaarlijkse internationale conferentie. Doelgroepen zijn o.a. organisaties die de Rule of Law promoten en implementeren, raden voor de rechtspraak, nationale beleidsbepalers, legal aid boards, legal tech communities, leveranciers van case-management en online dispute resolution systemen en internationaal werkende rechtsbijstandsverzekeraars.

Door de inzet van CILC is er al een solide basis voor deze ontwikkeling en organisatie. In de afgelopen jaren heeft CILC verschillende trainingsprogramma's ontwikkeld. Bijvoorbeeld, binnen de Shiraka programma's worden ambtenaren opgeleid die werken op het gebied van overheidscommunicatie, het opstellen van wet- en regelgeving en rechtspleging, maar ook een brede introductie van Nederland als kennis- en innovatieland. De programma's hebben als doel om de deelnemers op praktische wijze te ondersteunen in hun persoonlijke ontwikkeling door middel van het uitwisselen van good practices, praktijkgerichte en interactieve workshops en zich te ontwikkelen tot '*agents of change*'. Binnen de Matra programma's vindt een combinatie plaats van interactieve workshops en collega-tot-collega benadering. Hierdoor kunnen gevoelige onderwerpen zoals ethiek en corruptie worden behandeld en wordt er gewerkt aan het publieke vertrouwen van bijvoorbeeld Oekraïense burgers in een versterkte onafhankelijke, onpartijdige, transparante en voorspelbare rechterlijke

macht. In Indonesië ondersteunt CILC het opleidingscentrum voor rechters en doet dit door specifiek te kijken naar de behoeftes, trainingsprioriteiten en zorg te dragen voor de relevantie van de trainingslijn. In de Westelijke Balkan zijn verschillende opleidingstrajecten uitgevoerd om de algehele veiligheid in de regio te versterken en verbeteren. Hier worden experts aangetrokken op verschillende gebieden om kennis, inzichten en innovaties uit te wisselen en te bouwen aan een sterkere rechtstaat.

De bijdrage vanuit het Nationaal Groeifonds kan gericht worden ingezet op de doelen die in de aanvraag van HiilL staan beschreven. De activiteiten om die doelen te bereiken, passen naadloos bij de overige activiteiten van CILC.

In het kader van de aanvraag zal CILC binnen programmalijn 5 de volgende activiteiten verrichten:

- Het ontwikkelen van trainingen en sessies om de producten en diensten die voortvloeien uit de innovaties van het groeifonds te delen en te promoten in het buitenland.
 - Regionale en nationale conferenties, seminars, workshops en trainingen voor een internationaal publiek waar producten en diensten worden besproken, getest en kennis en ervaring worden uitgewisseld. Opening en afsluitende evenementen vinden plaats in Den Haag, de internationale stad van Vrede en Recht.
 - Evaluatierapporten van workshops, trainingen en focusgroepen.
- Het samenbrengen, bevorderen van uitwisseling van kennis over, en voeden van internationale netwerken van organisaties en instituten die innoveren op het gebied van conflictbehandeling.
 - Uitwisseling van kennis en praktijkervaring tussen (Europese) landen onderling door middel van het testen van producten en diensten.
 - Evaluatierapporten van nieuwe en vernieuwende juridische producten en diensten in de Europese landen, inclusief nieuwe EU lidstaten en de toetredingslanden van de Westelijke Balkan en Oost-Europa.
- Het verzamelen van, en publiceren over de producten en diensten die voortvloeien uit de innovaties van het groeifonds en de internationale samenwerkingen en deze vervolgens om te zetten in een interactieve webtool.
 - Succesvolle producten en diensten worden samengebracht in een interactieve webtool welke aangeboden wordt in een digitale omgeving.
 - Schriftelijke adviezen aan presidenten van nationale en internationale gerechtshoven en tribunalen over de toepassing van nieuwe producten en diensten t.b.v. *people centred justice*.

Wij hopen dat we met deze steunbrief eraan bijdragen dat u als adviescommissie positief beschikt op de aanvraag van Hiil. Naar onze vaste overtuiging draagt deze aanvraag namelijk bij aan het versterken van het groeivermogen van de Nederlandse economie in een sector waar niet als eerste aan wordt gedacht als over de bijdrage aan het bbp wordt gesproken, maar waar voor Nederland, met Den Haag als juridische hoofdstad van de wereld, veel kansen liggen om ook in economische zin vooruitgang te boeken.

Hartelijke groet,

Willem van Nieuwkerk
Directeur

Den Haag, 3 februari 2023

Onderwerp
Steunbrief Groeifondsvoorstel

Geachte adviescommissie Nationaal Groeifonds,

Met deze steunbrief geven wij als Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (verder STAB) aan wat onze motivatie is om deel te nemen aan het in het kader van het Nationaal Groeifonds (NGF) uit te voeren onderzoeksproject **Versterkt Conflictoplossend Vermogen** en beschrijven wij onze kennisbasis en de aan het project gerelateerde investeringen.

Strategische keuzes en motivatie

Missie STAB

STAB is dé organisatie van onafhankelijke gerechtelijk deskundigen op het gebied van het Omgevingsrecht met een wettelijke basis. STAB waarborgt haar onafhankelijkheid door alleen advies uit te brengen aan de rechter.

STAB biedt de rechter helder inzicht in de technische details binnen de juridische context van een zaak. Hiermee ondersteunt STAB de deskundigheid van de rechter en draagt bij aan een rechtvaardige rechtspraak.

STAB creëert een gelijk speelveld voor burgers of ondernemers die tegen de overheid procederen. De inbreng en positie van alle partijen wordt zorgvuldig onderzocht en alle partijen worden bezocht en kunnen hun verhaal vertellen.

Toegevoegde waarde voor STAB

STAB ziet in haar werk vaak oplossingen voor conflicten als rijp fruit hangen maar lang niet alle rechters vragen STAB om een oplossing voor het geschil aan te dragen. Sommige rechters doen dat wel en dan gaat STAB in een rol van rechterhand van de rechter-mediator met partijen uitzoeken wat de mogelijkheden zijn om een ontwikkeling toch door te kunnen laten gaan zonder dat er onevenredige nadelen of een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat ontstaan.

STAB wil dit betekenisvolle werk breder toegankelijk maken voor partijen die in een conflict zijn beland. Dit leidt er toe dat de kennis van STAB ten goede komt aan oplossingen die de maatschappelijke functie van de rechtspraak versterken en aantrekkelijker kunnen maken. Het project biedt de kans om met alle betrokkenen in algemene zin deze werkwijzen beter uit te werken en in concrete casus de meerwaarde daarvan aan te tonen. De samenwerking

met de TU Delft en de RUG maakt dit mogelijk en zal de overtuigingskracht versterken om de bestuursrechtspraak in zijn geheel mee te nemen.

Kennisbasis

De kennisbasis van STAB is de diepte expertise die STAB in de afgelopen 50 jaar heeft opgebouwd op de 15 meest voorkomende kennisgebieden binnen het Omgevingsrecht (zie www.stab.nl voor informatie over de kennisgebieden) en het onderhoud daarvan in ons kwaliteitssysteem en STAB Academie. Het unieke van STAB is dat het deze verschillende kennisgebieden over de breedte samenbrengt, niet alleen in de organisatie maar ook in onze STAB verslagen aan de rechter.

Gerelateerde investeringen

De investeringen die STAB doet liggen op het vlak van aanpassingen van de bestaande werkwijzen in echte zaken die daarvoor worden geselecteerd. Hiervoor is het netwerk dat STAB heeft opgebouwd met de rechtspraak onontbeerlijk, immers de rechtspraak en de Afdeling Bestuursrechtspraak moeten worden meegenomen in de experimenten die opgezet gaan worden. STAB is hierin een belangrijke schakel.

Het Rijk financiert STAB en de subsidieverstrekker, het Ministerie van Justitie, is positief over het project en zal de reguliere maar wel aan te passen werkzaamheden in dit verband als subsidiabel aanmerken.

De directeur,

mr. A.T. Dalen Gilhuijs

Universiteit
Leiden

Universiteit Leiden
College van Bestuur

Aan: adviescommissie Nationaal Groeifonds

Steenschuur 25
2311 ES LEIDEN
Postbus 9520
2300 RA LEIDEN

<i>Referentie</i>	1628303/1628304 SAZ	<i>Datum</i>	25 januari 2023
<i>Betreft</i>	Toezegging bijdrage van deelnemende partij aan het Versterkt Conflictoplossend Vermogen in het kader van de 3de ronde van de Subsidieregeling Nationaal Groeifonds (2023) van de Minister van Economische Zaken en Klimaat van 11 juli 2022, nr. WJZ/ 22018415	<i>Contact</i>	Mariska Costeris m.h.costeris@law.leidenuniv.nl 071 - 527 3057

Geachte adviescommissie Nationaal Groeifonds,

Met deze steunbrief geven wij als Universiteit Leiden aan wat onze motivatie is om deel te nemen aan het Groeifondsvoorstel Versterkt Conflictoplossend vermogen en beschrijven wij onze kennisbasis en gerelateerde investeringen bij dit project.

Strategische keuzes en motivatie

Wie wil bijdragen aan een betere wereld moet haar eerst begrijpen. Vanuit die overtuiging wordt aan de Universiteit Leiden onderzoek gedaan en onderwijs gegeven op de campussen in Leiden en Den Haag. Dit komt onder meer tot uiting in het cluster van [wetenschapsgebieden Recht, Politiek en Bestuur](#). Bij een veilige en duurzame samenleving hoort een even diep begrip van hoe de maatschappij nationaal en mondiaal werkt. Sociale wetenschappers streven naar een zo volledig mogelijk begrip van politieke, maatschappelijke, organisatorische en veiligheidskwesties. Juristen en criminologen verbinden de diverse juridische gebieden en criminologisch inzichten met elkaar. Binnen dit cluster is de aansluiting op de nationale en internationale instellingen en instituties zeer sterk.

Het Groeifondsvoorstel Versterkt conflictoplossend vermogen sluit hier naadloos bij aan, zowel qua inhoud als wijze van samenwerken en gebruikte methoden. Het Groeifondsvoorstel streeft naar een verhoging van het aantal opgeloste conflicten in zeven conflictgebieden door effectievere procedures die uitgaan van een *people-centred justice* concept en *evidence-based* zijn. Daartoe wordt interdisciplinair samengewerkt met andere universiteiten, andere kennisinstellingen en maatschappelijke partners. Aldus ondersteunt en versterkt het Groeifondsvoorstel de ingezette strategie van de Universiteit Leiden ([Strategisch Plan](#))

Daar komt bij dat de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden sinds 2019 landelijk samenwerkt met de zusterfaculteiten Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Utrecht en de Radboud Universiteit Nijmegen binnen het [Sectorplan Rechtsgeleerdheid](#) op de thema's Conflictoplossende Instituten (COI) en Empirical Legal Studies (ELS). Alle acht [onderzoeksprogramma's](#) van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid in Leiden sluiten hierbij aan.

Dit Groeifondsvoorstel past bij de inhoudelijk strategische doelstelling van deze samenwerkingen. Veel van het [lopend onderzoek](#) vormt het startpunt in dit Groeifondsvoorstel én de kennis die dit project genereert draagt bij aan deze innovatieve onderzoekslijn. Het Groeifondsvoorstel betekent ook dat de landelijke samenwerking gecontinueerd en verstevigd kan worden, en past daarmee bij de strategische keuze om COI structureel in te bedden in de onderzoeksorganisatie van de FdR. Bovendien is in 2022 – in samenwerking met de genoemde zusterfaculteiten – een strategie ingezet om internationaal toonaangevend te worden en te blijven op dit terrein. Dit Groeifondsvoorstel biedt de middelen en de inhoud om als Nederlandse kennisinstituten wereldwijd voorop te (blijven) lopen in onderzoek op dit (voor de samenleving als geheel) belangrijke terrein.

Vanwege de belangrijke plaats die de samenwerking rond het thema Conflictoplossende Instituten sinds de introductie van het sectorplan Rechtsgeleerdheid in het Leidse facultaire onderzoek heeft ingenomen, heeft participatie in het Groeifondsvoorstel een onmiskenbare toegevoegde waarde. De werkwijze en de methodieken van de ontwikkelcentra waarin het Groeifondsvoorstel voorziet, bieden het Leidse onderzoek daarnaast een verdiepende band met de rechtspraktijk, waarbij door de gekozen methodiek van iteraties van de producten ook ervaringen en inzichten worden verworven die bijdragen aan het *evidence-based* karakter van het huidige Leidse onderzoek naar conflictoplossend vermogen van formele en informele instituten. Voorts zal dit meer maatschappelijke impact van onderzoeksresultaten teweegbrengen.

Kwalitatieve toelichting: Kennisbasis

Het onderzoek naar en de samenwerking rond het thema Conflictoplossende Instituten heeft in Leiden (in samenwerking met de Utrechtse en Nijmeegse partners) in korte tijd een hoge vlucht genomen. Waar samenwerking begon rond zes PhD projecten die worden begeleid door multidisciplinaire en rechtsgebiedoverstijgende begeleidingsteams, is dat aantal inmiddels ruimschoots verdubbeld door het verwerven van externe gelden door onderzoekers die actief zijn in dit facultaire speerpunt. Ook zijn er diverse post-docs die hun onderzoekslijn op dit terrein uitwerken en wordt regelmatig samengewerkt rond derde geldstroomprojecten op aanverwante thema's. Om die reden zal vanuit de Faculteit der Rechtsgeleerdheid (FdR) van de Universiteit Leiden worden deelgenomen aan het overkoepelende kenniscentrum *Thoughtleadership* van het Groeifondsvoorstel in de vier ontwikkelcentra 1) Familierelaties en conflicten; 2) Herstel na letsel: Herstel op grote schaal; 3) Overlegrecht; en 4) Betekenisvol strafrecht.

Ten eerste, voor de samenwerking rond het thema familierelaties en conflicten geldt dat hiermee reeds eerder gestarte samenwerking tussen de Universiteit Leiden en de Universiteit Utrecht (UCERF) op het terrein van procedurele rechten van minderjarigen in het familierecht wordt gecontinueerd en verder wordt versterkt.

Het onderzoek rond dit thema, dat zich richt op problemen en conflicten binnen familierelaties zoals geweld tussen (ex-)partners, scheidingen en opvoed- en opgroei problemen van kinderen in gezinnen die leiden tot contacten met overheidsinstanties en tot overheidsbemoeienis in het gezinsleven, sluit nauw aan op het onderzoek dat door de afdeling Jeugdrecht van de FdR van de Universiteit Leiden wordt verricht vanuit de facultaire onderzoeksprogramma's [Coherent Privaatrecht](#) en [European Protection of Fundamental Rights](#).

Ten tweede, het thema massaschade wordt ingevuld vanuit de FdR Leiden in samenwerking met de Universiteit Utrecht en de Vrije Universiteit Amsterdam. Massaschadezaken betreft geschiloplossingen door, namens of ten behoeve van een groot aantal (minimaal 25) benadeelden tegen een beperkt aantal verweerders waaraan dezelfde feitelijk of juridische geschilpunten ten grondslag liggen. Het gaat vaak om ingewikkelde gevolgen in het persoonlijke en economische leven, die niet altijd objectiveerbaar en gemakkelijk waardeerbaar en kwantificeerbaar zijn. Daarbij komt de grote schaal waarop overeenstemming moet worden bereikt en waarbij continu vragen ontstaan van gelijke behandeling versus persoonlijk maatwerk. Ook gaat het om hele grote bedragen waarbij de toekomst van grote organisaties of zelfs de financiële infrastructuur op het spel staat. Vanuit Leiden geschiedt dit onderzoek vanuit het Onderzoeksprogramma Coherent Privaatrecht. Ook zal samengewerkt worden met het Leidse interdisciplinaire [Business & Law Research Network](#) waar dit onderzoek goed bij aansluit.

In de derde plaats zal het ontwikkelcentrum Overlegrecht zich gaan richten op verschillende routes van conflictoplossing en hoe deze routes zo georganiseerd kunnen worden dat burgers, zzp-ers en mkb-ers gestimuleerd kunnen worden om routes te kiezen die het beste aansluiten bij hun conflicten. Daarbij zal met name gekeken worden hoe beide partijen in een conflict tot een gezamenlijke keuze voor een oplossingsroute gestimuleerd kunnen worden. Hierbij wordt onder meer voortgebouwd op recent (internationaal vergelijkend) onderzoek dat binnen de FdR Leiden in het kader van het facultaire onderzoeksprogramma Coherent Privaatrecht is uitgevoerd naar systemen van conflictoplossing en de werking van een voorportaal. De ontwikkeling van de verschillende routes en organisatiemodellen zal in nauwe samenwerking plaatsvinden met (beroeps)organisaties die zich bezig houden met conflictoplossing plaatsvinden, waarbij de binnen de FdR Leiden aanwezige wetenschappelijke kennis over (systemen van) conflictoplossing en -hantering ter beschikking gesteld zal worden. Verder zullen de werkzaamheden plaatsvinden in nauwe samenwerking met andere ontwikkelcentra die zich richten op overlegrecht.

Ten vierde zal Leiden samen met de COI-deelnemers uit Utrecht en Nijmegen participeren in het ontwikkelcentrum Betekenisvol Strafrecht. Dit ontwikkelcentrum beoogt te voorzien in zinvolle interventies voor criminaliteit door en in samenhang met het strafrecht. Deze interventies richten zich zowel op verdachten en veroordeelden om problemen die onderliggend zijn aan strafbaar gedrag op te lossen en daarmee toekomstig strafbaar gedrag te voorkomen als op slachtoffers in wier behoeften de huidige strafrechtelijke afdoeningswijzen nog niet voldoende kunnen voorzien. Deze insteek sluit naadloos aan bij het Leidse onderzoeksprogramma [Criminal Justice](#) waarin juristen en criminologen nauw samenwerken rondom bijvoorbeeld bestaafspraktijken, effectieve interventies en slachtofferproblematiek. De banden tussen onderzoekers en de rechtspraak zijn zeer nauw wat bijvoorbeeld tot uitdrukking in ontelbare opdrachtonderzoeken, gastcolleges en lezingen.

Ten behoeve van het ontwikkelcentrum wordt reeds bestaande kennis en oplossingsrichtingen op een aantal strafrechtelijke probleemgebieden in kaart gebracht, tezamen met de praktijkbeoefenaren omgezet in protocollen, behandelrichtlijnen en andere interventies en vervolgens voor professionals en gebruikers in de strafrechtspleging digitaal toegankelijk gemaakt.

Kwantitatieve toelichting: Gerelateerde investeringen

Eigen bijdragen aan bestaande onderzoeksprogramma's

De Universiteit Leiden beschouwt de middelen die aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid zijn toegekend in het kader van het Sectorplan Rechtsgeleerdheid als gerelateerde investeringen. De kennis die wordt vergaard binnen de onderzoeksagenda van de Leidse deelname aan het Sectorplan Rechtsgeleerdheid (zie hiervoor) is reeds gefinancierd en wordt ingezet voor dit Groeifondsvoorstel. Het ontsluiten, bijeenbrengen en inzetten van bestaande kennis is immers een vertrekpunt voor de ontwikkelcentra van het Groeifondsvoorstel waarin de Universiteit Leiden participeert. Wanneer de middelen van het Sectorplan Rechtsgeleerdheid structureel worden na 2025, kan ook daaruit gefinancierd onderzoek bijdragen aan het Groeifondsvoorstel.

Voorts levert de Universiteit Leiden een eigen bijdrage aan het Groeifondsvoorstel doordat kennis gegenereerd met contractonderzoek door de eerdergenoemde onderzoeksprogramma's Coherent Privaatrecht, Criminal Justice en Effective Protection of Fundamental Rights wordt ingebracht in de ontwikkelcentra en het kenniscentrum van het Groeifondsvoorstel waaraan Leiden deelneemt.

Bestaande of geplande faciliteiten en onderzoeksinfrastructuur

Het reeds genoemde cluster van wetenschapsgebieden Recht, Politiek en Bestuur biedt platforms waar onderzoekers van verschillende faculteiten alsmede externe partners elkaar ontmoeten voor multidisciplinaire samenwerking. Ook het recent opgerichte [Leiden Law Park](#) kan hierin een belangrijke rol gaan spelen.. Binnen de Leidse FdR richten bestaande onderzoeksprogramma's zoals Criminal Justice, Coherent Privaatrecht of Effective Protection of Fundamental Rights zich op het tot stand brengen van multidimensionale onderzoekssamenwerkingen. Op het terrein van conflictoplossende instituties verschaft COI daartoe het forum. Deze onderzoeksinfrastructuur kan door onderzoekers verbonden aan de uitvoering van het Groeifondsvoorstel worden aangewend om bestaande kennis op te halen, kennis te verbreden en uit te diepen om deze vervolgens te vertalen naar producten voor de rechtspraktijk die moeten leiden tot het versterken van het conflictoplossend vermogen van formele en informele instituties.

Valorisatie

De ontwikkelcentra Familierelaties en conflicten, Herstel na letsel: herstel op grote schaal, Overlegrecht en Betekenisvol strafrecht van het Groeifondsvoorstel waarin de Universiteit Leiden participeert, richten zich op het ontwikkelen van effectieve, breed toepasbare, op overeenstemming gerichte procedures die mensgericht zijn, resulteren in door partijen ervaren rechtvaardige oplossingen en *evidence-based* zijn. Daartoe zullen onder meer concrete behandelrichtlijn en interventies voor de rechtspraktijk worden ontwikkeld. Deze producten worden via gestructureerde, herhaalde iteraties bij maatschappelijke instituties die zich bezighouden met conflictoplossing aangescherpt, verbeterd en uitgezet. Deze wisselwerking met conflictoplossend optreden door maatschappelijke instituties resulteert in inherente valorisatie, die op zijn beurt weer bijdraagt aan het *evidence-based* zijn van de producten.

Onderwijs

In het kenniscentrum *Thoughtleadership* zal onderwijs worden ontwikkeld om (nieuwe) generaties juristen op te leiden. Ten eerste zal een leerlijn worden ontwikkeld op basis van de kennis en producten van het kenniscentrum en de ontwikkelcentra voor de opleiding van toekomstige juristen en juridisch dienstverleners (MBO, HBO en WO). Ten tweede zal worden ingezet op het betrekken van studenten (HBO en WO) bij het onderzoek van en het ontwikkelen van producten in de ontwikkelcentra in de vorm van onder meer *empirical legal clinics* en *community engaged learning*. Ten derde zal het kenniscentrum onderwijs voor professionals ontwikkelen om kennis en producten uit de ontwikkelcentra direct naar de markt te brengen, ook om de werking hiervan te borgen. Dit sluit ook naadloos aan bij de in 2022 grootschalig ingezette hervorming van het onderwijs aan de Faculteit der rechtsgeleerdheid van de Universiteit Leiden. Deze faculteit verzorgt toonaangevend onderwijs in vier [bacheloropleidingen](#), een breed palet aan [masteropleidingen](#), [advanced masterprogramma's](#), [minoren](#), [honoursonderwijs](#), [summer schools](#), [Leiden law courses](#) en [postacademisch onderwijs voor de professional](#).

In dit onderzoeksgedreven onderwijs staan op alle rechtsgebieden allerlei conflicten en mogelijke oplossingen centraal en wordt in toenemende mate een multidimensionale aanpak gekozen. Inpassing van in het Groeifondsvoorstel voorgestane onderwijsontwikkeling is derhalve eenvoudig en versterkend en zal naar verwachting studenten en professionals naar Leiden onderwijs trekken.

Met vriendelijke groet,
Namens het College van Bestuur,

Prof. dr.ir. H. Bijl,
Rector Magnificus

Datum
25 januari 2023

Geachte adviescommissie Nationaal Groeifonds,

Met deze steunbrief geven wij als Rijksuniversiteit Groningen aan wat onze motivatie is om deel te nemen aan het in het kader van het Nationaal Groeifonds (NGF) uit te voeren onderzoeksproject **Versterkt Conflictoplossend Vermogen** en beschrijven wij onze kennisbasis en de aan het project gerelateerde investeringen.

Strategische keuzes en motivatie

Op basis van de missie van de universiteit heeft de faculteit de volgende missie voor onderzoek geformuleerd:

Het leveren van een wezenlijke bijdrage aan een goed functionerende rechtsstaat, op nationaal maar ook Europees en internationaal niveau.

Ons onderzoek beweegt zich over de volle breedte van het nationale, Europese en internationale recht, en tegelijk worden keuzes gemaakt voor specifieke aandachtsgebieden via en binnen de onderzoeks- en speerpuntprogramma's. Het heeft een sterk disciplinaire basis, op basis waarvan actief gezocht wordt naar interdisciplinaire samenwerking om een antwoord te vinden op nieuwe juridische uitdagingen die voortkomen uit de veranderende samenleving. In toenemende mate worden verbindingen gelegd met disciplines buiten het recht, zoals de sociale en gedragswetenschappen, maar ook de technische en medische wetenschappen. Er wordt onderzoekers ruimte geboden voor het ontwikkelen van nieuwe onderzoekslijnen.

Deelname aan **Versterkt Conflictoplossend Vermogen**, in de vorm van participatie in het ontwikkelcentrum **Rechtvaardige verdeling schaarse ruimte**, wordt ondergebracht bij de vakgroep **Staatsrecht, Bestuursrecht en Bestuurskunde (SBB) van de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit Groningen**, waarin de projectleider, prof. Bert Marseille, en de andere twee kernonderzoekers, prof. Kars de Graaf en prof. Heinrich Winter, werkzaam zijn. De vakgroep kent zowel een lange traditie van onderzoek naar het functioneren van geschilbeslechtsprocedures als een lange traditie van onderzoek op het terrein van het omgevingsrecht. Kenmerkend voor dat onderzoek is dat de focus gericht is op het functioneren van het recht in de praktijk. Daarnaast is het sterk gericht op het

functioneren van bestaande procedures en op het bedenken van nieuwe procedures voor het voorkomen en oplossen van conflicten, met name die waarbij de overheid is betrokken en waarin – zoals in het omgevingsrecht – verschillende maatschappelijke belangen en meerdere partijen spelen.

Daarnaast is van belang dat de vakgroep participeert in het facultaire onderzoeksprogramma *Public Trust and Public Law*, waarin de vraag centraal staat hoe (de toepassing van) het recht het onderlinge vertrouwen van overheid en burgers kan bevorderen. Het project sluit naadloos aan bij deze vraag.

Vermelding verdient ten slotte dat sprake is van een sterke samenhang tussen het NGF-project en het onderzoek dat plaatsvindt in het kader van het sectorplan, binnen het *Groningen Center for Empirical Legal Research* (GELR). De directeur van het GELR, prof. Marc Hertogh, is lid van de vakgroep SBB en het onderzoek dat in het kader van het sectorplan plaatsvindt, is sterk in de vakgroep vertegenwoordigd. Nauwe samenwerking met het GELR ligt derhalve zeer voor de hand.

De toegevoegde waarde van deelname aan het project voor de vakgroep is dat het een verdere versterking betekent van een van de speerpunten van het onderzoek van de vakgroep, te weten de effectieve beslechting van conflicten met de overheid, waarin het algemeen, maatschappelijk belang moet worden gewaarborgd.

Kennisbasis

Binnen de vakgroep zijn de afgelopen jaren tal van onderzoeksprojecten uitgevoerd over de volgende onderwerpen die nauw verband houden met het onderwerp van de Groeifondsaanvraag:

Met externe financiering

- Versnelling van geschilbeslechtsprocedures in het fysieke domein (gefinancierd door het ministerie van BZK);¹
- Laagdrempelige geschilbeslechting in mijnbouwschadegeschillen in Groningen (gefinancierd door de Raad voor de rechtspraak);²
- Geschillen tussen verschillende overheidsorganen (gefinancierd door het ministerie van BZK);³
- Afdoening van strafzaken buiten de rechter (gefinancierd door het Openbaar Ministerie);⁴
- De rol van professionele rechtshulpverleners in geschillen in het sociaal domein (gefinancierd door de Raad voor Rechtsbijstand);⁵

¹ A.T. Marseille, H.D. Tolsma, K.J. de Graaf & M. Wever, *Versnelling van rechtsbescherming in het omgevingsrecht: de procedure bij de bestuursrechter*, Groningen: Rijksuniversiteit Groningen 2022, 95 p.; H.D. Tolsma, M. Wever, A.T. Marseille & K.J. de Graaf, *Versnelling van rechtsbescherming in het omgevingsrecht: de procedure in bezwaar*, Groningen: Rijksuniversiteit Groningen 2022, 48 p.

² A.T. Marseille, H.E. Bröring & K.J. de Graaf, *Laagdrempelige procedure aardbevingszaken Groningen*, Den Haag: Raad voor de rechtspraak 2018, 132 p. (Research Memoranda; vol. 13, no. 2).

³ K.J. de Graaf, A.T. Marseille & M. Wever, 'Een buitengerechtelijke procedure voor zuivere bestuursgeschillen?', *Tijdschrift voor Omgevingsrecht* 2019, p. 21-30.

⁴ H.B. Winter, A.T. Marseille, M. Wever, P. de Winter, C. Dijkstra & S. van der Kamp, *Op zoek naar regie en samenhang. Evaluatie ZSM-werkwijze Noord-Nederland*, Groningen: Rijksuniversiteit Groningen 2021, 40 p.

⁵ A.T. Marseille, H.B. Winter, M. Wever, A.G. Mein, F. Aslimani & P. de Winter, 'Het voorkomen en oplossen van geschillen in het sociaal domein: wat werkt?', *De Gemeentestem* 2021/106.

- Een meer oplossingsgerichte inrichting van de bestuursrechtelijke bezwaarprocedure (gefinancierd door het ministerie van BZK);⁶
- Het functioneren van de klachtprocedure bij het Kifid, het klachtinstituut voor financiële dienstverlening (gefinancierd door Kifid);⁷
- Beoordeling van geschillen door de Nationale ombudsman (gefinancierd door de Nationale ombudsman);⁸

Promotieonderzoek

- Kwaliteit van de bestuursrechtelijke bezwaarprocedure;⁹

Eerste geldstroom

- Het functioneren van procedures bij de bestuursrechter;¹⁰
- De ongelijkheid tussen overheid en burger in bestuursrechtelijke procedures;¹¹
- Het procedeergedrag van de overheid (in uitvoering).

Gerelateerde investeringen

Het onderzoek dat zal worden uitgevoerd in het kader van het NGF-project staat niet op zichzelf. Omdat het in hoge mate aansluit bij de kern van het onderzoek dat binnen de vakgroep Staatsrecht, Bestuursrecht is/wordt uitgevoerd, kan worden aangenomen dat er sprake zal zijn van een wederzijds versterkend effect. Het bestaande onderzoek kan helpen om het onderzoek binnen het Groeifondsproject beter uit te voeren. Ervaringen bij en uitkomsten van het onderzoek kunnen helpen bij het binnenhalen van onderzoek naar verwante vraagstukken. Daarnaast geldt dat er sprake is van een nauwe samenhang tussen het Groeifondsproject en het onderzoek dat plaatsvindt in het kader van het sectorplan binnen het reeds genoemde Groningen Center for Empirical Legal Research (GELR).

De drie projectleiders hebben een groot netwerk binnen de landelijke overheid, het lokaal bestuur en de rechtspraak. Prof. De Graaf is voorzitter van de Vereniging van Milieurecht en prof. Marseille is voorzitter van de Vereniging voor Bestuursrecht (VAR). Dat biedt een excellente uitgangspositie om, in overleg met partners uit het 'veld', bij de ontwikkeling van het project te overleggen over de meest kansrijke manier om uitvoering te geven aan de valorisatie van de opgedane kennis.

Onderwijs

Voor het onderwijs geldt in zekere zin hetzelfde als voor de valorisatie. Prof. De Graaf, prof. Marseille en prof. Winter zijn niet alleen alle drie nauw betrokken bij het onderwijs binnen de Faculteit Rechtsgeleerdheid, maar ook bij postacademisch onderwijs, zowel

⁶ A.T. Marseille & M. Wever, *Oplossingsgerichte bezwaarbehandeling in de Algemene wet bestuursrecht*, Groningen: Rijksuniversiteit Groningen 2022, 55 p.

⁷ M. Hertogh, A.T. Marseille & M. Wever, 'Financiële geschillen en procedurele rechtvaardigheid. Hoe ervaren consumenten het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid)?', *NJB* 2021/1227.

⁸ P. de Winter, A.T. Marseille, J. Bekkering, A. Bennebroek & C. Mulder, *Zorgvuldige procedures, eerlijke beslissingen en respectvolle bejegening*, Groningen: Rijksuniversiteit Groningen 2021, 93 p.

⁹ M. Wever, *Kwaliteit van bestuursrechtelijke bezwaarprocedures* (diss. Groningen), Arnhem: WLP 2020, 303 p.

¹⁰ A.T. Marseille & M. Wever, 'Winstkans, finaliteit en snelheid in het bestuursrechtelijke hoger beroep revisited', *NJB* 2018/1191; A.T. Marseille & M. Wever, 'Snelheid, maatwerk en finaliteit in bestuursrechtelijke procedures bij de rechtbank', *NJB* 2019/2552.

¹¹ A.T. Marseille & M. Wever, 'Processuele beslissingen van de bestuursrechter: biased ten gunste van de overheid?', *NJB* 2022/618.

binnen als buiten de faculteit. De vakgroep participeert niet alleen in de opleiding Nederlands recht, maar is ook nauw betrokken bij het onderwijs in de onderzoeksmaster en verzorgt daarnaast de bachelor-en masteropleiding Juridische Bestuurskunde. Dat biedt legio mogelijkheden om de opbrengsten van het programma op te nemen in bestaande onderwijsprogramma's, en om na te denken over nieuwe programma's.

Gezien de verbindingen die er vanuit Versterkt Conflictoplossend Vermogen zijn met de onderzoekslijnen die traditioneel binnen onze Faculteit Rechtsgeleerdheid worden uitgevoerd en de wijze waarop deze elkaar kunnen versterken, ondersteunen we deze Groeifondsaanvraag van harte.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. Jouke de Vries
College van Bestuur

Stafdirectie Nationaal Groeifonds

Den Haag, 30 januari 2023

Geachte adviescommissie Nationaal Groeifonds,

Met deze steunbrief geven wij als The Hague & Partners aan wat onze motivatie is om deel te nemen aan de aanvraag van The Hague Institute for Innovation of Law (HiIL) ten aanzien van 'Toegang tot recht' & 'Versterking conflict oplossend vermogen' en beschrijven wij onze kennisbasis en gerelateerde investeringen bij dit project.

De stichting The Hague & Partners (www.thehague.com/partners) verricht de marketing & acquisitie voor de stad Den Haag, gericht op bewoners, bezoekers, congresorganisatoren, en buitenlandse bedrijven en instellingen. Het doel van onze activiteiten is het bijdragen aan welvaart en welzijn van de inwoners van Den Haag. Het onderdeel Business Agency zorgt voor de internationale profilering van de stad op basis van de beeldbepalende elementen, zoals "Stad van Vrede en Recht". Daarnaast wordt door de Business Agency actief de internationale netwerken bewerkt voor de werving van internationale bedrijven en instellingen die passen bij de profielclusters van de stad en die met een vestiging in Den Haag naast investeringen en werkgelegenheid ook zorgen voor versterking van het ecosysteem.

The Hague & Partners (TH&P) neemt graag deel aan de aanvraag van Hill, omdat wij een bijdrage kunnen leveren aan programmalijn 5. Het sluit perfect aan op onze activiteiten. TH&P heeft als uitvoeringsorganisatie de Economische visie Den Haag+ 2030 als richtsnoer. De stad heeft drie beeldbepalers: Stad aan Zee, Stad van Vrede en Recht, en Regeringscentrum. Hieruit volgt de internationale propositie "In Den Haag, stad van Vrede en Recht, wordt volop gewerkt aan innovaties die bijdragen aan een veilige, betere en rechtvaardige wereld". Dit refereert aan de drie meest prominente economische profielen in de stad: Impact City, Security en Legal & Policy Capital. Deze drie profielen vormen de basis voor de activiteiten die worden ondernomen door het Convention Bureau en de Business Agency van TH&P. Waar voor Impact City en Security menskracht en middelen beschikbaar zijn en sprake is van een stevige propositie op basis waarvan Foreign Direct Investments worden aangetrokken, is dat voor Legal & Policy Capital nog niet het geval. Met de aanvraag in het kader van het Nationaal Groeifonds kunnen we in die leemte voorzien.

Met de organisatie van TH&P staat er al een fundament waarop de activiteit gericht op het versterken van het ecosysteem van Legal & Policy gebouwd kan worden. Als onderdeel van de activiteiten TH&P gericht op de Legal sector zijn het Convention Bureau en de Business Agency onder andere betrokken geweest bij het hosten van de jaarlijkse Global Legal Forum en de GovTech Summit (2022) in de stad. Internationale congressen brengen kennis en netwerk mee en genereren daarnaast lokale bestedingen, onder andere door overnachtingen van de deelnemers. Daarnaast zijn verschillende NGO's in het veld van Peace & Justice zoals UNDP, CIVIC, INSO & IDLO de laatste jaren geworven en gevestigd in Den Haag. Buitenlandse bedrijven en instellingen brengen naast banen en bestedingen ook nieuwe inzichten en kennis voor lokale ecosystemen. Verder is TH&P nauw betrokken

geweest bij het opzetten van The Hague Hearing Center als plek voor geschillenbeslechting en ADR en was in de periode 2017-2022 verantwoordelijk voor de marketing van THHC.

De bijdrage vanuit het Nationaal Groeifonds kan gericht worden ingezet op de doelen die in de aanvraag van HiilL staan beschreven. De activiteiten om die doelen te bereiken, passen naadloos bij de overige activiteiten van TH&P. De overige activiteiten van TH&P zijn al gefinancierd door publieke en private partijen, voornamelijk: de gemeente Den Haag (gerelateerde investeringen), maar voor de activiteiten gericht op Legal & Policy Capital hebben we de bijdrage van het Nationaal Groeifonds nodig.

In het kader van de aanvraag zal TH&P binnen programmalijn 5, deels in samenwerking met The Hague Humanity Hub, de volgende activiteiten verrichten:

Internationale profilering:

- Publicatie van ontwikkelingen, milestones en achtergronden in de verschillende programmaonderdelen
- Middels artikelen, beeldmateriaal, infographics video en audio producties
- Verspreiding via internationale vakmedia, websites, social media en nieuwsmedia
- Mogelijkheid tot inzet campagnematige aanpak. Retargeting als middel voor verhogen engagement
- Inzet en bewerken bestaand internationaal netwerk TH&P Convention Bureau & Business Agency: NBTC, NFIA, Ambassades & Consulaten, TH&P Partners, Bilaterale KvK's (NBTC, AmCham, DNHK).

Opvolging, conversie, leadgeneratie (in samenwerking met TH Humanity Hub):

- Integratie onderwerp 'Toegang tot Recht' & 'Conflict oplossend vermogen' uitbouw en ontwikkeling Legal propositie van Den Haag.
- Marktbewerking richting internationale Juridische dienstverleners, NGO's en Start & Scale Up's voor betrokkenheid en deelname aan ontwikkelcentra binnen groeifondsaanvraag.
- Oriëntatie op ontwikkeling acquisitiestrategie. Deskresearch potentiële kandidaten voor vestiging in Den Haag. Wervingsactiviteiten, Soft Landing faciliteiten en assistentie bij vestiging. Relatiebeheer na landing.
- Inventarisatie aanbod internationale juridische conferenties met onderwerp en/of rakend aan 'Toegang tot Recht' & 'Conflict oplossend vermogen'. Actieve benadering van congresorganisatoren voor Den Haag als gaststad en coördinatie bidprocedure (inter)nationale congreswerving.

Wij hopen dat we met deze steunbrief eraan bijdragen dat u als adviescommissie positief beschikt op de aanvraag van Hiil. Naar onze vaste overtuiging draagt deze aanvraag namelijk bij aan het versterken van het groeivermogen van de Nederlandse economie in een sector waar niet als eerste aan wordt gedacht als over de bijdrage aan het bbp wordt gesproken, maar waar voor Nederland, met Den Haag als juridische hoofdstad van de wereld, veel kansen liggen om ook in economische zin vooruitgang te boeken.

Met vriendelijke groet,

Marco Esser
directeur

Middelburg, 2 feb 2023

Stichting Samen Recht Vinden

Kousteensedijk 7
4331 JE Middelburg
06 3420 8414
info@samenrechtvinden.nl

KvK: 78607280
NL68 RABO 0361 1513 65.

Geachte adviescommissie Nationaal Groeifonds,

samenrechtvinden.nl

Met deze steunbrief geven wij als Stichting Samen Recht Vinden Zeeland (SRV) aan wat onze motivatie is om deel te nemen aan de aanvraag 'Versterkt Conflictoplossend Vermogen' en beschrijven wij onze kennisbasis en gerelateerde investeringen bij dit project.

De strategische doelstelling van onze Stichting is het ontwikkelen en in praktijk brengen van oplossingsgerichte hulp bij conflicten. In Zeeland en op termijn ook daarbuiten. SRV is ontstaan als pilot in de stelselherziening gesubsidieerde rechtsbijstand en is een typisch voorbeeld van action research. Met een fijne mix van onderzoek, ontwikkeling en leren in de praktijk. SRV werkt met/aan een radicaal pragmatische methode om conflicten snel tot een oplossing te brengen.

SRV opteert voor deelname aan dit specifieke voorstel omdat het de kans biedt onze praktijk verder te professionaliseren en onze kennis en ervaring met het runnen van een living lab op het gebied van snelle rake conflictoplossing in te zetten om meer living labs te creëren.

SRV zet al haar bestaande kennis en ervaring in. In het bijzonder de methode van Samen Recht Vinden. SRV heeft geen mogelijkheden om uit eigen financiële middelen te investeren. De living labs die SRV gaat organiseren vormen bij uitstek de manier waarop alle kennis vanuit de verschillende programmalijnen in praktijk gebracht gaan worden en onderwerp zijn van leren en verbeteren.

SRV heeft uitgebreide ervaring met het trainen van behandelaars, maar (nog) geen link met (master)opleidingen. Het groeifondsvoorstel biedt de mogelijkheid dat die link op termijn wel gaat ontstaan en dit type kennis ook in formele (juridische) opleidingen wordt opgenomen.

Met vriendelijke groet,

Nienke Slump
Directeur/bestuurder

Stichting ONL voor Ondernemers
Tournooiveld 3
2511 CX Den Haag

T.a.v. Hague Institute for Innovation of Law
Muzenstraat 120
2511 WB Den Haag

Den Haag, 2 februari 2023

Betreft: steun voor aanvraag Nationaal Groeifonds *Versterkt Conflictoplossend Vermogen*

Beste lezer,

Ondernemers kunnen veel last ondervinden van voortslepende conflicten. Dit geldt in het bijzonder voor het mkb. Dat vindt Stichting ONL voor Ondernemers onwenselijk. Door een gebrek aan gerichte en tijdige hulp bij conflictoplossing zijn ondernemers onnodig veel geld kwijt aan juridische steun, wat kan leiden tot schulden. Ook leeft de ondernemer in voortdurende onzekerheid. Niet alleen ondergraaft dit het ondernemerschap, het zorgt er in veel gevallen voor dat het mkb maar schikt in een zaak 'om er van af te zijn'.

ONL voor Ondernemers ondersteunt dan ook van harte de gedachte dat er goede R&D gedaan moet worden om conflictoplossing tussen en binnen bedrijven te versnellen en verbeteren.

Belangrijk aandachtspunt voor ons hierbij is dat conflicten tussen ondernemingen vaak conflicten zijn tussen ongelijke machten. Grote ondernemingen versus kleine toeleveranciers bijvoorbeeld. Het is voor een goed ondernemersklimaat belangrijk dat conflicten snel, raak en rechtvaardig worden opgelost. Een investering vanuit het Nationaal Groeifonds in de R&D-coalitie rond HIL c.s. kan hier een mooie bijdrage aan leveren.

Was getekend,

Stichting ONL voor Ondernemers

Datum 26 januari 2023
Ons kenmerk CVBRMVCUIT26123
Contactpersoon Prof.dr.ir. T.H.J.J. van der Hagen
Telefoon/fax +31 (0)15 27 85689
E-mail T.H.J.J.vanderHagen@tudelft.nl
Onderwerp Steunbrief Groeifondsvoorstel

College van Bestuur

Bezoekadres:

Cornelis Drebbelweg 9, 2628 CM Delft

Correspondentieadres:

Postbus 5, 2600 AA Delft

Geachte adviescommissie Nationaal Groeifonds,

Met deze steunbrief geven wij als TU Delft aan wat onze motivatie is om deel te nemen aan het in het kader van het Nationaal Groeifonds (NGF) uit te voeren onderzoeksproject **Versterkt Conflictoplossend Vermogen** en beschrijven wij onze kennisbasis en gerelateerde investeringen bij dit project.

Strategische keuzes en motivatie

Het is de missie van de TU Delft om een significante bijdrage te leveren aan een duurzame samenleving in de 21ste eeuw. Daarvoor doen wij baanbrekend onderzoek, leiden wij de ingenieurs en wetenschappers van de toekomst op en helpen we onze technologische kennis te vertalen naar technologische innovaties, die zowel een maatschappelijke als een economische waarde hebben.

Op basis van de missie van de universiteit streeft de afdeling Management in the Built Environment (MBE) van de Faculteit Bouwkunde naar een duurzame gebouwde omgeving waarin de belangen van de eindgebruiker en andere stakeholders centraal staan. MBE richt zich op oplossingen voor het ontwikkelen en beheren van gebouwen, portfolio's en gebieden en het opleiden van de volgende generatie managers in de gebouwde omgeving. Deelname aan het onderzoeksproject Versterkt Conflictoplossend Vermogen, in de vorm van participatie in het ontwikkelcentrum Rechtvaardige verdeling schaarse ruimte, wordt ondergebracht bij deze afdeling.

Bij MBE is een sterke onderzoeksgroep aanwezig die zich richt op wetenschappelijk onderzoek en onderwijs op het terrein van gebiedsontwikkeling. Gebiedsontwikkeling is de afgelopen 15 jaar binnen de faculteit gegroeid tot een verbindend domein van fundamenteel, toegepast en ontwerpend onderzoek. Procesmatig, financieel en juridisch is gebiedsontwikkeling bij uitstek een manier om conflicterende deelbelangen bij elkaar te brengen en om te zetten in gemeenschappelijke belangen. Tussen gebiedsontwikkeling en conflictoplossing bestaat kortom een onlosmakelijk verband. In 2022 is de kennispositie van de afdeling op het terrein van gebiedsontwikkeling aangevuld door de benoeming van een hoogleraar Omgevingsrecht in gebiedsontwikkeling. De ontwikkeling van het onderzoek naar conflicterende belangen in gebiedsontwikkeling krijgt daarmee een verdere juridische versterking.

De meerwaarde van deelname aan het onderzoeksproject Versterkt Conflictoplossend Vermogen ligt dan ook in de verdere versterking van onderzoek naar een thema dat tot de

kern van de afdeling MBE behoort: het bijdragen aan een effectieve en efficiënte omgang met conflicterende belangen in de schaarse ruimte.

Kennisbasis en gerelateerde investeringen

De TU Delft, afdeling Management in the Built Environment heeft meerdere punten die de kennisbasis onderschrijven. De kennisbasis bestaat o.m. uit vaste onderzoeksstaf en infrastructuur. De afdeling heeft een sectie Urban Development Management met een omvangrijke staf aan onderzoekers en docenten. Daarnaast heeft de afdeling wat betreft gebiedsontwikkeling een uitstekende verbinding met de praktijk middels de Stichting Kennis Gebiedsontwikkeling, die sinds 2006 in Delft een wetenschappelijk kennisprogramma steunt. De missie van Stichting Kennis Gebiedsontwikkeling (SKG) is het bevorderen van een professionele, reflectieve gebiedsontwikkelingspraktijk. De SKG verbindt een groeiend aantal publieke, private en maatschappelijke organisaties in dit vakgebied, dat gericht is op het (her)ontwikkelen van een duurzame gebouwde omgeving.

Aan de afdeling MBE worden tal van onderzoeksprojecten uitgevoerd die nauw verband houden met het onderwerp van de groeifondsaanvraag. Voorbeelden zijn:

- In het kader van het nationale onderzoeksprogramma Stedelijke Transformatie (extern gefinancierd) wordt onderzoek verricht naar het vergroten van de samenwerking (en voorkomen van conflicten) tussen publieke en private partijen bij gebiedsontwikkelingsprojecten. Daarbij staan verschillende samenwerkingsarrangementen centraal.
- Promotieonderzoek naar aantasting van bestaande rechten in gebiedsontwikkeling. In dit onderzoek worden conflicten tussen nieuwe ruimte-vragende functies (zoals wonen) en bestaande functies (zoals bedrijvigheid) onderzocht. Externe financiering vindt plaats door het Ministerie van Binnenlandse Zaken.
- Bij de Stichting Kennis Gebiedsontwikkeling doen drie PhD studenten onderzoek naar sociale en financiële arrangementen voor gebiedsgerichte (her)verdelingsvraagstukken.
- Red & Blue (NWA-project) is een vijfjarige onderzoeksagenda die focust op de ontwikkeling van transdisciplinaire kennis voor klimaatbestendige stedelijke ontwikkeling en infrastructuur. Dit is onlosmakelijk verbonden met het management van ruimtelijke conflicten als gevolg van klimaatverandering. Dit programma wordt samen met de faculteiten Civiele Techniek en Geowetenschappen en Techniek, Bestuur en Management uitgevoerd. Voor het programma zijn 3 postdocs en 3 PhD studenten aangetrokken.

Valorisatie

De TU Delft zal bijdragen aan de valorisatiestrategie. Alle onderzoeks- en onderwijsactiviteiten van de afdeling zijn bedoeld om bij te dragen aan reële oplossingen voor reële stedelijke problemen. Het onderzoeksteam is zich bewust van de context-afhankelijkheid waarmee rekening moet worden gehouden bij het toepassen van generieke inzichten die door academisch onderzoek zijn ontwikkeld. Daarom werkt het team nauw samen met professionals om concepten, principes en instrumenten te vertalen naar lokale praktijksituaties. Voor de Nederlandse praktijk werkt de afdeling via de Stichting Kennis Gebiedsontwikkeling (SKG) aan verschillende actieonderzoeken en valorisatieprojecten. SKG ontwikkelt onder meer het online platform gebiedsontwikkeling.nu, dat maandelijks door meer dan 30 duizend unieke bezoekers wordt geraadpleegd.

Onderwijs

Met de te verwerven kennis kan op verschillende momenten het onderwijs worden verrijkt. In de bachelor simuleren alle studenten van de Faculteit Bouwkunde in een rollenspel het planvormingsproces voor ruimtelijke ontwikkeling, waarbij onderhandelen en conflictoplossing centraal staan. Verder verzorgt de afdeling Management in the Built Environment een MSc-track met dezelfde naam. Ook daarin vormt activerend onderwijs waarin studenten verschillende rollen aannemen, die ook in de praktijk voorkomen, een essentieel onderdeel. In een managementgame moeten ze gezamenlijk komen tot een strategisch plan voor een gebied waarin schaarse ruimte moet worden verdeeld. Het voorkomen, identificeren en oplossen van conflicten is hiervan een belangrijk onderdeel. Dit biedt uitstekende mogelijkheden om de nieuw te ontwikkelen kennis uit het te verrichten onderzoek een plek te geven in het onderwijs en nieuwe onderdelen te ontwikkelen, zodat studenten met innovatieve werkwijzen leren omgaan.

Gezien de verbindingen die er vanuit Versterkt Conflictoplossend Vermogen zijn met de onderzoekslijnen die binnen de afdeling Management in the Built Environment en het thema gebiedsontwikkeling in het bijzonder worden uitgevoerd en de wijze waarop deze elkaar kunnen versterken, ondersteunen we deze Groeifondsaanvraag van harte.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

Prof.dr.ir. T.H.J.J. van der Hagen
Rector Magnificus/Voorzitter

Bezoekadres

Houtlaan 4
6525 XZ Nijmegen

Postadres

Postbus 9102
6500 HC Nijmegen

9700800

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. Rijksdienst voor ondernemend Nederland
(Via elektronische indiening door Gemachtigde)

Datum

26 januari 2023

Ons kenmerk

23U.001173

Contactgegevens

Bas.Hendrikx@ru.nl

Betreft

Uw kenmerk

Geachte Adviescommissie Nationaal Groeifonds,

In deze brief zetten wij als Radboud Universiteit onze motivatie uit een om deel te nemen aan het Groeifondsvoorstel *Versterkt conflictoplossend vermogen* en beschrijven wij onze kennisbasis en gerelateerde investeringen bij dit project.

Strategische keuzes en motivaties

De Radboud Universiteit [is van betekenis](#) en draagt bij aan een gezonde, vrije wereld met gelijke kansen voor iedereen. [Duurzaamheid](#) neemt een prominente plek in binnen ons onderzoek, onderwijs en bedrijfsvoering. De Radboud Universiteit wil via het onderzoek een bijdrage leveren aan de ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Om dit te bevorderen is [het Radboud Centre for Sustainability Challenges](#) opgericht – een hub voor al het onderzoek en onderwijs dat is gerelateerd aan duurzaamheid en de voorgenomen ontwikkelingsdoelen. De bijdrage die het Nationaal Groeifonds *Versterkt conflictoplossend vermogen* levert aan het bereiken van [Duurzaam Ontwikkelingsdoel 16](#) (inclusieve, effectieve, vreedzame en breed toegankelijke probleem oplossingsroutes) sluit aan bij het werk van onze universiteit zoals bijeengebracht deze hub. De Radboud Universiteit richt zich net als het Nationaal Groeifonds nadrukkelijk ook op [interdisciplinariteit](#). Dat komt tot uitdrukking in de andere onderzoekshub met relevantie voor het Nationaal Groeifonds *Versterkt conflictoplossend*, te weten [iHub](#), dat zich toelegt op digitalisering en de maatschappij.

De Faculteit der Rechtsgeleerdheid werkt sinds 2019 samen met de zusterfaculteiten van de Universiteit Leiden en de Universiteit Utrecht samen op het speerpunt [Conflictoplossende instituties](#) van het [Sectorplan Rechtsgeleerdheid](#). Dit speerpunt draagt bij aan een fundamentele herbezinning op het probleemvoorkomend en probleemoplossend vermogen van rechtstatelijke instituties. Het onderzoekscentrum voor Staat & Recht (SteR) van de Radboud Universiteit heeft voor dit speerpunt een nieuw onderzoeksprogramma en een aparte onderzoeksgroep [Conflictoplossende instituties](#) opgericht waarbinnen oudgedienden en nieuw aangetrokken onderzoekers interdisciplinair samenwerken, zowel binnen de faculteit en universiteit als met de voorgenomen

zusterfaculteiten. Met het Groeifondsvoorstel kan deze samenwerking worden verstevigd en verdiept en kan de sterke Nijmeegse band met de beroepspraktijk (zie ook onder 'Bestaande of geplande faciliteiten en onderzoeksinfrastructuur') nog verder worden geïntensiveerd.

Kwalitatieve toelichting: Kennisbasis

Met de onderzoeksgroep Conflictoplossende instituties is het duidelijk dat de Radboud Universiteit reeds een solide kennisbasis heeft op het terrein van conflictoplossende instituties. Om die reden zal vanuit de Radboud Universiteit worden deelgenomen aan het overkoepelende kenniscentrum Thoughtleadership van het Groeifondsvoorstel. Daarnaast participeert de Radboud Universiteit in het ontwikkelcentrum 'Betekenisvol strafrecht' van het groeifondsvoorstel.

Binnen het Nijmeegse onderzoeksprogramma doen wij onderzoek naar het functioneren van de Rechtspraak en andere conflictoplossende instituties. Wij onderzoeken onder meer of het mogelijk is om bepaalde conflictoplossende taken op een rechtsstatelijke verantwoordelijke manier (gedeeltelijk) naar andere actoren te verplaatsen of te digitaliseren. Binnen het onderzoeksprogramma Conflictoplossende instituties onderscheiden wij vier thema's die goed aansluiten bij het Nationaal Groeifonds *Versterkt conflictoplossend vermogen*. Relevante facultaire leersopdrachten zijn onder meer *Empirical Legal Studies*, *Straf- en strafprocesrecht*, in het bijzonder *conflictoplossing* en *Digital Conflict Resolution*.

Het eerste thema is toegang tot het recht (*access to justice*). Wij onderzoeken hoe juridische conflicten kunnen worden opgelost in een *people-centred manner* waarbij de nadruk niet ligt op 'het systeem' maar juist op de behoeften van rechtszoekenden. Dit thema sluit duidelijk aan bij de gedeelde uitdaging van *people-centred justice* waar het Nationaal Groeifonds *Versterkt conflictoplossend vermogen* zich op richt.

In het tweede thema richten wij ons op alternatieve conflictoplossers en de rol van digitalisering daarin. Onzes inziens kan het ambitieuze plan om in 2030 80% van de meest urgente problemen op te lossen of te voorkomen van het Nationaal Groeifonds *Versterkt conflictoplossend vermogen* alleen worden bereikt wanneer, naast de rechter, andere conflictoplossers worden betrokken en bestudeerd. De onderzoeksoutput op dit thema is dan ook van grote relevantie voor dit Nationaal Groeifonds.

Het derde thema is de veranderende rol van de rechter in de democratische rechtsorde. Dit thema stelt ons in staat om onderzoek te doen naar hoe de rechter zich binnen de *trias politica* verhoudt tot de uitvoerende en wetgevende macht, machten die ook nodig zijn om (juridische) conflicten te voorkomen of beëindigen.

Tot slot richten wij ons in het vierde thema op hedendaagse uitdagingen voor de interne werking van de rechterlijke macht en hoe die uitdagingen de kwaliteit van de rechtspraak beïnvloeden. Uitdagingen waar de rechterlijke macht voor staat zijn onder meer toenemende digitalisering van de rechtspraak, toegenomen verwachtingen van het publiek en een hoge werkdruk vanwege toenemende aantallen en steeds complexer wordende zaken. Inzicht (zowel kwalitatief als kwantitatief) in deze uitdagingen en hun invloed op de kwaliteit van de rechtspraak kan helpen probleem en -conflictoplossing te verbeteren, net als het Nationaal Groeifonds *Versterkt conflictoplossend vermogen* voor ogen heeft.

De onderzoeksgroep Conflictoplossende instituties werkt nauw samen met de facultaire onderzoeksgroep Digitale conflictoplossing, die samen met Tilburg University, de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Maastricht onder de vlag van het [Digital Legal Lab](#) het speerpunt digitale conflictoplossing van het Sectorplan Rechtsgeleerdheid ten uitvoer leggen. Digitalisering beïnvloedt de wijze waarop wijze waarop partijen en instituties geschillen oplossen en leidt tot nieuwe uitdagingen voor hen bij de conflictoplossing.

Kwantitatieve toelichting: Gerelateerde investeringen

a) Bestaande onderzoeksprogramma's (intern of in consortia) die bijdragen aan doelen van het project

Met de onderzoeksgroep Conflictoplossende instituties en de daarbij behorende sectorplan gelden brengt de Radboud Universiteit gerelateerde investeringen mee. De kennis die wordt vergaard binnen de relevante onderzoeksgroep van de Nijmeegse deelname aan het Sectorplan Rechtsgeleerdheid (zie hiervoor) is reeds gefinancierd en wordt ingezet voor dit Groeifondsvoorstel. Het ontsluiten, bijeenbrengen en inzetten van bestaande kennis is immers een vertrekpunt voor de ontwikkelcentra van het Groeifondsvoorstel waarin de Radboud Universiteit participeert. Wanneer de middelen van het Sectorplan Rechtsgeleerdheid structureel worden na 2025, kan ook daaruit gefinancierd onderzoek bijdragen aan het Groeifondsvoorstel. De omvang van de investering van de faculteit der Rechtsgeleerdheid voor het thema Conflictoplossende Instituties voor het Sectorplan bedraagt 3.396 k€ inclusief matching.

Aangezien binnen de onderzoeksgroep Conflictoplossende instituties ook onderzoekers participeren die al voor aanvang van het sectorplan waren aangesteld, brengt de Radboud Universiteit ook op deze manier gerelateerde investeringen mee

b) Bestaande of geplande faciliteiten en onderzoeksinfrastructuur

De eerdergenoemde universitaire hubs (Radboud Centre for Sustainability Challenges en iHub) zijn universitaire platforms voor multidisciplinaire uitwisseling en samenwerking. Binnen de Faculteit der Rechtsgeleerdheid zal het de onderzoeksgroep Conflictoplossende instituties deelnemen aan het overkoepelende kenniscentrum Thoughtleadership en in het ontwikkelcentrum 'Betekenisvol strafrecht' van het groeifondsvoorstel.

De nauwe banden van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid met de beroepspraktijk worden gefaciliteerd in het kader van het regionale samenwerkingsverband [Legal Valley](#) en het binnen de faculteit gehuisveste [Centrum voor Postacademisch Juridisch Onderwijs](#) (CPO).

c) Valorisatie

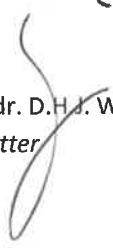
Het ontwikkelcentrum Betekenisvol strafrecht van het Groeifondsvoorstel waarin de Radboud Universiteit participeert, richt zich op het ontwikkelen van effectieve, breed toepasbare, op overeenstemming gerichte procedures die mensgericht zijn, resulteren in door partijen ervaren rechtvaardige oplossingen en *evidence-based* zijn. Daartoe zullen onder meer concrete behandelrichtlijn en interventies voor de rechtspraktijk worden ontwikkeld. Deze producten worden via gestructureerde, herhaalde iteraties bij maatschappelijke instituties die zich bezighouden met conflictoplossing aangescherpt, verbeterd en uitgezet. Deze wisselwerking met conflictoplossend optreden door maatschappelijke instituties resulteert in inherente valorisatie, die op zijn beurt weer bijdraagt aan het *evidence based* zijn van de producten.

d) Onderwijs

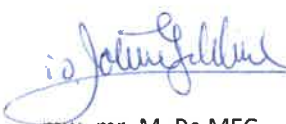
In het kenniscentrum *Thoughtleadership* zal onderwijs worden ontwikkeld om (nieuwe) generaties juristen op te leiden. Ten eerste zal een leerlijn worden ontwikkeld op basis van de kennis en producten van het kenniscentrum en de ontwikkelcentra voor de opleiding van toekomstige juristen en juridisch dienstverleners (MBO, HBO en WO). Ten tweede zal worden ingezet op het betrekken van studenten (HBO en WO) bij het onderzoek van en het ontwikkelen van producten in de ontwikkelcentra in de vorm van onder meer *empirical legal clinics* en *community engaged learning*. Ten derde zal het kenniscentrum onderwijs voor professionals ontwikkelen om kennis en producten uit de ontwikkelcentra direct naar de markt te brengen, ook om de werking hiervan te borgen.

In het Nijmeegse onderwijs wordt al veel aandacht besteed aan het rechterlijk domein en de hiervoor beschreven uitdagingen. Het sectorplan wordt aangewend om dit op structurelere wijze te doen en ook meer aandacht te besteden aan alternatieve vormen van juridische conflictoplossing. In verschillende grote bachelorvakken is ruimte gemaakt voor reflectie op het thema. Ook worden de inzichten geïntegreerd in de mastervakken Rechtspleging, Mediation en Rechtspracticum. Voorts is er het onderwijs meer nadruk komen te liggen op de resultaten van empirisch onderzoek en krijgen studenten meer onderwijs over het verrichten van juridisch empirisch onderzoek. Inpassing van in het Groeifondsvoorstel voorgestane onderwijsontwikkeling zal het bestaande Nijmeegse onderwijs versterken

Hoogachtend,

prof. dr. D.H.J. Wigboldus
voorzitter

mw. mr. M. Pe MEC
secretaris

February 1st, 2023

Dear Advisory Committee of the Dutch National Growth Fund,

With this letter of support, the World Justice Project (WJP) would like to voice our support for the proposal Hiil and its partners will submit to the Dutch Growth Fund. We confirm our motivation to be a key partner in the efforts proposed to obtain funding to support R&D and innovation in people-centered justice in the Netherlands. We describe below our knowledge base and related investments in this project.

People-centered justice programming is starting to be embraced as the most promising way to realize Sustainable Development Goal 16, equal access to justice for all. This integrated, data-driven, evidence-based, innovation-focused, and participatory approach also requires the support of a solid research agenda. People-centered justice programming would significantly improve with the availability of measuring, evaluation, and learning mechanisms that are built around outcomes. Models for measuring the effect of higher prevention and resolution rates on GDP and social cohesion would benefit many policymakers. In short, policy innovation needs to go hand in hand with research.

In the past two years, a clear need for a research coalition has emerged. Partners of the Justice Action Coalition have already started some of the work, and together, we have achieved results and made progress that benefit the justice sector as a whole.

As an individual organization, the WJP has earned recognition in the ecosystem of organizations working toward access to justice, and specifically people-centered justice, for two reasons: 1) for its role as one of the main suppliers of systematic data on justice outcomes from the perspective of people; and 2) for its work as a convener of key stakeholders and decisionmakers in the justice arena at an international scale.

First, the WJP has done extensive work collecting standardized data on people's legal problems, the barriers they find as they try to solve them, and the hardships they face as a result of these problems, through a survey of over 100,000 households in 101 countries between 2017 and 2018. While the main trends found in these data are described in the *Global Insights on Access to Justice*,¹ this analysis will be followed up by a *Justice Data Graphical Report*, as part of a joint deliverable for the Justice Action Coalition (JAC). This ongoing report will include an updated analysis looking at justice survey data recently collected in the South American countries, and a quantitative study of the justice inequalities faced by different population categories. These research efforts are complemented by the *Atlas of Legal Needs Surveys*², a systematic mapping of all publicly available legal needs surveys conducted by other organizations. Thanks to the work

¹ WJP. *Global Insights on Access to Justice*. (Washington, D.C. WJP, 2019).

² WJP. *Atlas of Legal Needs Surveys*. Available at: <https://worldjusticeproject.org/legal-needs-atlas>

Board of Directors

William C. Hubbard
Chair
Sheikha Abdulla Al-Misnad
Kamel Ayadi
Adam Bodnar
Michael Chu
Hassan Bubacar Jallow
Suet-Fern Lee
Mondli Makhanya
M. Margaret McKeown
John Nery
William H. Neukom
Ellen Gracie Northfleet
James R. Silkenat

Directors Emeriti

Ashraf Ghani Ahmadzai
Emil Constantinescu
Petar Stoyanov

Officers

William H. Neukom
Co-Founder and CEO
William C. Hubbard
Co-Founder and Board Chair
Mark D. Agrast
Vice President
Deborah Enix-Ross
Vice President
Judy Perry Martinez
Vice President
Nancy Ward
Vice President
Gerold W. Libby
General Counsel and Secretary
James R. Silkenat
Director and Treasurer

Executive Director

Elizabeth Andersen

Honorary Chairs

Giuliano Amato
Robert Badinter
James A. Baker III
Cherie Blair
Stephen G. Breyer
Sharan Burrow
David Byrne
Jimmy Carter
Maria L. Cattani
Hans Corell
Hilario G. Davide, Jr.
Hernando de Soto
Adama Dieng
Richard J. Goldstone
Kunio Hamada
Lee H. Hamilton
Mohamed Ibrahim
Tassaduq Hussain Jillani
Anthony M. Kennedy
Beverley McLachlin
George J. Mitchell
Sandra Day O'Connor
Ana Palacio
Roy L. Prosterman
Richard W. Riley
Mary Robinson
Antonio Vitorino
Harry Woolf
Andrew Young

described above and the estimation of the justice gap,³ the WJP has earned its role as a trusted source of data that guides the people-centered transformation of justice services.

Furthermore, the WJP is influential in the global conversation spearheading people-centered justice and actively participates in several inter-organizational initiatives. Through its participation in the Justice Action Coalition, the Ibero-American Alliance for Access to Justice, and the Sustainable Development Goal 16 Data Initiative, the WJP has developed a repertoire with crucial audiences that are attentive to its targeted analyses to provide more precise insight into decision-making in the justice arena.

Building on our joint and organizational efforts, the WJP is currently emphasizing the creation of tools to improve policy-making around people-centered. An early development of our work to influence policy-making more directly is our participation in identifying justice outcomes that may guide decisionmakers' commitments in the context of the Ibero-American Alliance on Access to Justice. Ongoing work targeted at policy development around people-centered justice seeks to develop relevant policy design and evaluation tools.

Finally, the WJP has developed a considerable capacity to convene actors in the global arena and facilitate learning around the rule of law and access to justice. This is reflected in several iterations of the World Justice Forum in The Hague and the most recent Asia Pacific Justice Forum in Jakarta. For example, the last iteration of the World Justice Forum in 2022 convened representatives from 566 organizations, including civil society, private, government, and international organizations, as well as media and journalists.⁴

The proposal for the Dutch Growth Fund offers a unique opportunity to build on the most recent developments in the global justice ecosystem: by establishing Development Centers around the most pressing legal problems, which will allow for a concerted effort toward data collection, classification, and standardization of legal problems and outcomes.

The WJP is especially well-positioned to contribute to this effort through the activities described below. The WJP's research and the expertise of the staff supporting its development would allow the organization to support Hiil and its partners in a) managing a learning and research program and building a coalition of stakeholders that develop innovations at the systemic level for improving justice services; and b) developing standards that decisionmakers across jurisdictions can use to guide their measurement of justice outcomes, including unmet justice needs, barriers to access to justice, and those related to the effectiveness of justice policies and institutional designs. Moreover, the WJP's role and experience as an international convener in the justice ecosystem places the organization in a unique position to create a space for exchange and feedback around

³ WJP, "Measuring the Justice Gap," (Washington, D.C., WJP, 2019).

⁴ WJP, "World Justice Forum 2022. Outcome Report," available at: <https://worldjusticeproject.org/world-justice-forum-2022/world-justice-forum-2022-outcome-report#Forum%20Highlights%20by%20the%20Numbers>

the research emanating from this proposal in a way that transcends and reaches a wide range of relevant audiences.

Hence, our support, in particular, goes towards a Justice Sector Regulation Centre that provides:

- **Designs** for regulatory frameworks, procurement, and government budgeting that enable:
 - Justice institutions and private legal services to deliver effective, peaceful, inclusive, and just solutions to the population at scale; and
 - Continuous innovation of procedures, interventions, and service delivery models;
- **Standards** that enable international cooperation and exchange of data regarding needs and effects on people, businesses, and communities;
- **Dialogue** on the why, the what, and the how of effective governance for justice services.

An international research effort will be a component of the work of that Centre. As part of this effort, we have agreed to develop the following activities during the first phase and the iterations of the project:

- Contribute to managing the program and building a coalition of supportive stakeholders that will participate in the milestones that the Centre seeks to achieve. In particular, these milestones include developing solutions for creating an enabling environment and addressing regulatory and budgeting obstacles to institutional change and policy development around people-centered justice.

The outcome expected of the WJP's contribution to Programme management and to building the Coalition of Stakeholders is the organized collaboration between the most creative voices around people-centered justice in the academic, nonprofit, and government sectors, as well as in international organizations. The organization of this coalition will direct its efforts toward generating fundamental insights on the most effective ways to create systemic change in the justice sectors so that they meet people's unmet justice needs.

- Contribute to sensitizing a critical mass among key decisionmakers within and beyond the justice ecosystem to the value that innovations in the justice sector's areas of regulation, budgeting, and conflict resolution may create in people's lives, the economies, and the environment.

To facilitate the dialogue around justice innovations, the WJP will prepare key messages and topics, design, and accompany interactions between stakeholders and national regulators to promote relevant exchanges and feedback on the insights and models advanced by the Coalition of Stakeholders. These exchanges will take place during a set of workshops where the critical mass of stakeholders and decisionmakers in the justice ecosystem at the international level will convene for several days.

- Help create standards for measuring justice outcomes and thus facilitate cross-jurisdictional learning, testing, and scaling of justice sector interventions and services. Specifically, the WJP will contribute to creating standards to classify and analyze justice problems, as well as the outcomes of policies and institutional designs that respond to those problems.

The outcome expected from the standardization stage of this project is the development of tools that facilitate decisionmakers to conduct the comparable measurement of justice outcomes, including people's legal problems, the barriers people face as they try to solve them, as well as the effectiveness of policies and institutional designs addressed to tackle unmet justice needs and barriers to justice. Ultimately, these tools seek to enable cross-jurisdictional learning, testing, and scaling of justice sector interventions and services.

We appreciate that the Centre will have a strong anchor in The Hague, which is widely seen as a neutral place for this topic. The values and foundations of The Hague as the city of peace and justice have been an inspiration and source of legitimacy to our work.

The demand for fair solutions to justice problems is huge and growing. Citizens, SMEs, and government agencies need effective, peaceful, and people-centered outcomes for their conflicts. Delivering fair, effective agreements and neutral decisions at scale is a huge challenge for the justice sector. We believe that people-centered justice programming is the way forward. The Dutch Growth Fund offers us a unique opportunity to further align our efforts, pool our knowledge, use our shared experience and bring this work to the next level.

We commit to continuing our efforts when the funding is approved.

With highest regards,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Elizabeth Andersen', with a stylized, flowing script.

Elizabeth Andersen, Executive Director, The World Justice Project

Rijksoverheid
T.a.v. Nationaal Groeifonds
Postbus 30132
2500 GC Den Haag

Kenmerk

230131_B_123020_OdZ_S

Onderwerp

Steunbrief Project Groeifonds

Datum

Utrecht, 31-1-2023

Geachte adviescommissie Nationaal Groeifonds,

Met deze steunbrief geven wij als Verwey-Jonker Instituut aan wat onze motivatie is om deel te nemen aan 'Versterkt Conflictoplossend Vermogen' en beschrijven wij onze kennisbasis en gerelateerde investeringen bij dit project.

Het Verwey-Jonker Instituut, de Universiteit Leiden en de Universiteit Utrecht werken in dit voorstel samen in het te starten ontwikkelcentrum Familierelaties en conflicten. Het voorstel sluit naadloos aan bij één van de belangrijke prioriteiten van het Verwey-Jonker Instituut. Als instituut dragen wij met onze kennis bij aan een vitale en veerkrachtige maatschappij met gelijke kansen voor iedereen. Al jarenlang ontwikkelen wij kennis rondom het voorkomen, de preventie en de bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling. Tientallen studies hebben bijgedragen aan het beter begrijpen van factoren die van invloed zijn op huiselijk geweld en kindermishandeling en juist ook op effectieve preventie, bestrijding en zorg. Ons onderzoek wordt geschraagd door de bijzondere leerstoel 'intergenerationele overdracht van huiselijk geweld' van prof. dr. Majone Steketee aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en het bijzondere lectoraat 'Effectieve bescherming van kinderen' van mr. dr. Katinka Lünemann aan de Hogeschool Utrecht.

Deelname aan het project 'Versterkt Conflictoplossend Vermogen' draagt verder bij aan het ontwikkelen van toepasbare kennis rondom de bestrijding van huiselijk geweld. Juist omdat bij deze problematiek vaak meerdere rechtssystemen samenkomen en er vaak sprake is van ingewikkelde conflicten is het van urgent maatschappelijk belang om te werken aan meer effectieve en integrale manieren van conflictoplossing. Het voorstel voegt nieuwe dimensies toe aan het onderzoek wat wij al uitvoeren, in het bijzonder het onderzoek naar beschermingsarrangementen voor verschillende patronen van geweld in gezinnen (gezinsprofielen) in opdracht van ZonMw (programma Geweld hoort nergens thuis).

Binnen de studies die wij uitvoeren naar huiselijk geweld en kindermishandeling nemen de longitudinale studies een cruciale plaats in omdat daar de ervaringen in kaart worden gebracht van gezinnen en kinderen die bij de Veilig Thuis-instellingen en jeugdbeschermingsinstellingen in beeld zijn, zorg en ondersteuning krijgen of voor wie specifieke juridische maatregelen gelden. Doordat wij reeds meerdere studies hebben uitgevoerd ontstaat goed zicht op de effectiviteit van de diverse maatregelen. Ons onderzoek is goed geborgd in de praktijk en sluit ook aan bij recente programma's van de Rijksoverheid op dit terrein zoals het programma 'Geweld hoort nergens thuis' en de 'Toekomstscenario's jeugdbescherming'.

Het onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut op dit terrein wordt gefinancierd vanuit verschillende bronnen waaronder ZonMw, de ministeries van Justitie & Veiligheid en VWS, (samenwerkende) gemeenten, Jeugdzorg Nederland, de Raad voor de Kinderbescherming, het Leger des Heils en de Augeo Foundation. De afgelopen jaren zijn door publieke en private partijen miljoenen euro's geïnvesteerd in dit onderzoek.

Veel tijd en aandacht wordt bovendien besteed aan de overdracht van kennis aan de praktijk. Dit gebeurt onder meer met steun van de Augeo Foundation en is gericht op de praktijk van professionals werkzaam bij Veilig Thuis- en jeugdbeschermingsinstellingen en ook op andere professionals werkzaam in het sociale en veiligheidsdomein. Daarnaast is er kennisoverdracht naar HBO- en WO-studenten.

Met vriendelijke groet,

Dr. Onno de Zwart

Voorzitter Raad van Bestuur

10 January 2023

Sam Muller, CEO

Hague Institute for Innovation of Law (HiIL)
Muzenstraat 120, 2522 WB The Hague
The Netherlands

Dear Sam,

RE: LETTER OF SUPPORT FROM THE COMMONWEALTH SECRETARIAT TO HiIL IN SUPPORT OF A MULTI-PARTY PROPOSAL TO THE DUTCH GROWTH FUND TO PROMOTE AND IMPLEMENT PEOPLE-CENTRED JUSTICE, AND IN PARTICULAR THE ACTIVITIES IN THAT PROPOSAL RELATING TO CREATING AN ENABLING ENVIRONMENT FOR THAT THROUGH BETTER REGULATION OF THE JUSTICE SECTOR, SYSTEMS FOR EVIDENCE-BASED WORKING AND DATA COLLECTION.

With this letter we would like to express our support for the proposal HiIL and its partners will submit to the Dutch Growth Fund. We confirm our intention to be a contributing partner in the efforts that are proposed.

People-centred justice programming is starting to be embraced as the most promising way forward to realise Sustainable Development Goal 16, equal access to justice for all. This is recognized by the Commonwealth Law Ministers, in both the [Colombo Declaration on Equal Access to Justice](#) of 2019 and the [Outcome Statement](#) of the Commonwealth Law Ministers Meeting held in November 2022:

In the latter document the Law Ministers of the Commonwealth recognize the need for a shift to “more evidence-based, data-driven justice solutions” and “for simple, user-friendly systems for justice delivery”.

The Commonwealth Secretariat strongly supports the initiative to bring together, as part of the proposal to the Dutch Growth Fund, a coalition of actors from practice and from research to set up a centre of expertise that works on developing (i) designs for regulatory frameworks, procurement and government budgeting that

enable people centred justice solutions at scale and continuous innovation of procedures, (ii) standards that enable international cooperation and exchange of data regarding needs and effects on people, businesses and communities and (iii) that organises dialogue on the why, what and how of effective governance for justice services.

We gladly agree to assist with the work by making available our expertise, networks and by assisting with the dissemination of the high quality outputs that are envisaged. We will do so in kind, within the limits of the means and priorities of the Secretariat.

We appreciate that the Centre will have a strong anchor in The Hague, widely seen as a neutral place for this topic. The values and foundations of The Hague as the city of peace and justice have been an inspiration and source of legitimacy to our work.

We thank HiiL and its partners for the initiative that is being taken. The demand for fair solutions to justice problems is huge and growing. Citizens, SMEs and government agencies need effective, peaceful and people-centred outcomes for their conflicts. Delivering fair, effective agreements and neutral decisions at scale is a huge challenge for the justice sector. We believe that people-centred justice programming is the way forward. The Dutch Growth Fund offers us a unique opportunity to further align our efforts, pool our knowledge, use our shared experience and bring this work to the next level.

We look forward to continuing our efforts once the funding is approved.

With my very best wishes,

Prof. Luis G. Franceschi, LLB, LLM, LLD
Assistant Secretary-General
The Commonwealth of Nations

Den Haag, 31 januari 2023

Onderwerp: steunbetuiging gemeente aan Groeifondsaanvraag 'Versterkt Conflictoplossend Vermogen'

Geachte Minister van Economische Zaken en Klimaat, Geachte adviescommissie Nationaal Groeifonds,

Via deze weg wil ik u namens de Gemeente Den Haag toelichting bieden omtrent onze gemotiveerde deelname aan het Nationaal Groeifonds voorstel van The Hague Institute for Innovation of Law (HiiL). Als stad van Vrede en Recht voelt Den Haag zich verbonden aan de thematiek van de aanvraag van stichting HiiL. Het vergroten van de 'Toegang tot het Recht' en de 'Versterking van conflict oplossend vermogen' is voor ons als gemeente een heel belangrijk thema. Vooral door- en met de inzet van (digitale) innovatie en kennis ontwikkeling, waarbij een directe impact voor onze inwoners in de stad voelbaar zal zijn. Dit is voor ons een zeer actueel thema waarop binnen de gemeente vanuit verschillende diensten specifieke beleidsdoelen op zijn gericht. Het verbeteren van de rechtspositie van de burger door (onder meer) verbetering van conflictoplossing is aldus een belangrijk onderwerp voor Den Haag. Het is mij een genoegen de Haagse deelname aan de aanvraag Nationaal Groeifonds hieronder nog iets verder toe te lichten.

Den Haag is van oudsher een stad van Vrede en Recht. Het is wereldwijd een toonaangevende internationale stad met intergouvernementele organisaties (IO's) en (internationale)non-gouvernementele organisaties (NGO's). Tegelijk heeft Den Haag heeft de meerderheid van de inwoners inmiddels een immigratieachtergrond en binnen die meerderheid is de diversiteit naar herkomst zeer hoog (WRR, 2018). Dit is een kracht van Den Haag en vergt tegelijkertijd de inspanningen van dit college.

Om deze reden en tevens vanuit de politieke en bestuurlijke wens om kennis en ervaring van dit ecosysteem te benutten voor de inwoners in de stad, is de Gemeente betrokken bij, en ondersteunt de Gemeente graag, initiatieven van bovengenoemde organisaties. Dit geldt ook voor het initiatief van HiiL. De samenwerking tussen deze non-profit en de stad rondom Toegang tot Recht is een excellent voorbeeld van binding en kennis dat de stad ook waarborgt in haar coalitieakkoord.

Want Den Haag wil niet alleen een stad van Vrede en Recht zijn, maar ook een gemeente waar verschillen worden gewaardeerd, iedereen moet in staat zijn om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Gelijkheid niet alleen op papier maar juist in de praktijk. Om de uitvoering daarvan te waarborgen heeft de Gemeente Den Haag meerdere pijlers in haar coalitieakkoord 2022 – 2026 'Een stad die tegen een stootje kan', opgenomen. Zo laten wij ons onder andere leiden door de volgende uitgangspunten:

- Het vergroten van de bestaanszekerheid en kansengelijkheid die ervoor zorgen dat iedereen mee kan doen;

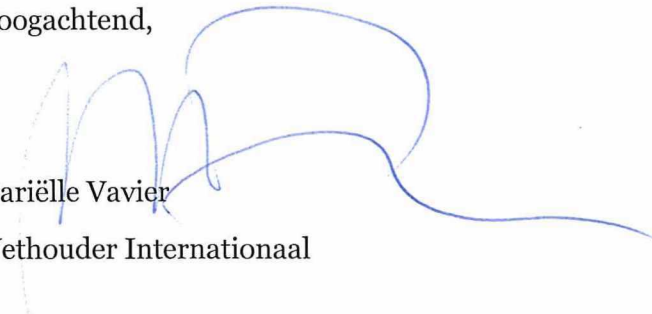
- Het (preventief) versterken van de sociale basis zodat iedereen in Den Haag gelijke kansen heeft;
- Het verbeteren van de veerkracht en weerbaarheid van de stad en onze inwoners;
- Dat het verbeteren van rechtsbescherming ook in economische zin positieve gevolgen heeft voor de stad.

Voor Den Haag betekent dit dat het betrokken is bij deze aanvraag op meerdere niveaus. Allereerst (1) bij het verder brengen van de opgaven zoals deze zijn geïdentificeerd in de aanvraag, maar in het bijzonder op het thema buurtvrede. Burenconflicten hebben een niet te onderschatten invloed op woongenot, en daarmee het zich veilig 'thuis' voelen en kunnen participeren in de woonomgeving. Het bieden van toegankelijke begeleiding naar een gesprek en overeenstemming, en het versterken van vermogen om gezamenlijk tot oplossing te komen, vergroot ook de sociale cohesie in een buurt. Dit met gebruikmaking en intensivering van de bestaande structuren, die in de wijken al aanknopingspunten hebben. Burenconflicten hebben een niet te onderschatten invloed op woongenot, en daarmee het zich veilig 'thuis' voelen en kunnen participeren in de woonomgeving. Het bieden van toegankelijke begeleiding naar een gesprek en overeenstemming, en het versterken van vermogen om gezamenlijk tot oplossing te komen, vergroot ook de sociale cohesie in een buurt. Dit met gebruikmaking en intensivering van de bestaande structuren, die in de wijken al aanknopingspunten hebben. Daarnaast (2) is het doel van het groeifonds om innovaties aan te jagen waar de samenleving baat bij heeft en die ook de economische structuur versterken. Onderzoek heeft immers uitgewezen dat de mate van toegang tot het recht en het rechtssysteem, rechtsbescherming en effectievere conflictoplossing, een positief economisch effect oplevert. En dat slepende conflicten 'zand zijn in de machinerie van onze samenleving'. Uit datzelfde onderzoek volgt dat door verbeterde conflictoplossing, bijbehorende transactiekosten en de arbeidsproductiviteit een winst van 1,3Mld € BNP per jaar op zou leveren. En hiernaast geldt dat goedkopere, snellere maar wel nog steeds kwalitatieve rechtshulp aan de orde van de dag is. Gelet hierop is deze Groeifondsaanvraag dus ook vanuit economisch perspectief belangrijk en zit er een fors economische component in de aanvraag..

En ten slotte is Den Haag trots zich een Global Goals Gemeente te mogen noemen. Dit houdt in dat de Gemeente op verschillende manieren zich actief inzet voor de duurzame ontwikkelingsdoelen (*Sustainable Development Goals*, SDG's). Het project Toegang tot Recht is hieraan direct gelinkt, en heeft in 2021 een Global Goals Award gewonnen bij de Gemeenteverkiezingen van de VNG. Vertrokken uit de overtuiging dat Den Haag elke inwoner van de stad gelijke toegang tot het rechtssysteem hoort te bieden, sluiten wij ons hartgrondig aan bij deze aanvraag voor het Nationaal Groeifonds.

Ik ben er van overtuigd dat het Groeifonds handvaten biedt voor een schaalvergroting en de rechtstaat kan versterken, binnen Den Haag, en daarbuiten. Een interventie van het Nationaal Groeifonds maakt het ons mogelijk een omwenteling teweeg te brengen, daarmee het conflict oplossende vermogen van de Nederlandse samenleving te versterken en de rechtsbescherming te verbeteren, te beginnen in de stad Den Haag. Het doet mij persoonlijk eer aan dat HiiL en haar partners hun vertrouwen stellen in de stad Den Haag voor deze uitvoerende rol.

Hoogachtend,

Mariëlle Vavie

Wethouder Internationaal